

ÜLIÕPILASLEHT

TARTUS

Nr. 6

JÜRIKUUL

1931

L
I
V
O
N
I
A

ÕILU
MÖDU
LIMONAD

TARTUS, KALDA 5/6 TEL. 2-38

Iga tudeng nõuab ainult

EESTI ÕLUT

Valmistatud

kodumaa odra linnastest.

Üldine
AJAKIRJANDUSE KONTOR

P. Johannson

Tartus, Rüütli t. 11.

Asut. 1926. a.

Soovitab suures valikus alati kõige
värskeimat

kodu- ja välismaa ajakirjandust.

TELLIMISTE ja KUULUTUSTE

vastuvõtmine kodu- ja välismaa aja-
lehtedele ja ajakirjadele.

Tellimiste täitmine täpne,
kiire ja korralik.

R. NAPP

TARTUS, Kүүtri tn. 3

(Rüütli tn. nurgal)

Eeskujulik ja odavam
I järgu juuksetööst.-äri.

**Daamide ja
härrade
jaoskond.**

Äris töötavad parimad
töõjõud.

**Hinnad
võistlemata.**

Coiffeur R. NAPP

Diplomeeritud juuksetööstusemeister.

Külastage!

Tartus, Kүүtri 3.

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA H'ALEKANDJA

Eduka õppetöö nimel.

Mõtteid üliõpilaskonna märgukirja puhul ülikooli nõukogule õigusteaduskonna töökorralduse asjus.

Meil on maksnud seni suuresti vaade, et õppetöö korraldamine peab ülikoolis kuuluma, nagu kesk- ja algkooliski, ainult õppejõudude kompetentsi. Sellepärast on üliõpilaste vahelesegamist siin sagedasti loetud otstarbekohatuks ja lubamatuks. Nähtavasti on sama seisukoha seni aksepteeritud ka meie üliõpilaste enamik ja ainult mõni „üleaisa lõõmine“ (nagu see juhtus inglise keele lektori ülesastumistele reageerimisel) on seganud seda rahu. Eriti heameelega tuleb meil sellelõttu tervitada Üliõpilaskonna Edustuse otsust märgukirja esitamiseks ülikooli nõukogule õigusteaduskonna töökorralduses esiletulevate väärnähtuste asjus. Mainitud märgukirja esitamine näitab, et meie akadeemiline noorus ei jää siiski mitte igakord passiivseks seal, kus tema elulisi huve valusalt riivatakse ja kus seda olukord tungivaltp nõuab. Märgukirja esitamise põhjusena tuleb mainida esmajoones meie üliõpilaste rasket majanduslikku seisukorda ja teadusliku töö huve, mis vajalikuks tegid vaga kannataja kuue nurka heitmise ja olukorra parandamiseks tõsiste sammude astumise.

Majanduslikud raskused, mis noorele üliõpilasele täitsa uue ja tundmata võõrkeele õppimine kaasa toob, on küllalt kaaluvad selleks, et praeguses olukorras kiireid muudatusi nõuda. Kes vähegi tunneb meie üliõpilaste viletsat majanduslikku seisukorda, kus juba õppeajal ligi pooled meie akadeemilistest noorrest on sunnitud ennast võlgadega koormama, saab aru, millise lisakoorma sellele veerefab aasta või enam pikenenud stuudium vene keele õppimise ja kalliste lisatundide võtmise näol oma otsese kutsealalise õpingu kõrval.

Enamusele meie õigusteaduskonna üliõpilastele pole tihti just majanduslikel põhjusil võimalik vene keelt täiesti ära õppida. Puudulik keeleoskus aga ei võimalda osa võtta venekeelsest loengutest ja praktikumidest. Seega jäävad need loengud eesti soost üliõpilaste enamusele käitetsaamatuks ja õppetöös puudub kontakt õppejõu ja üliõpilase vahel. Eriti rängalt annab puudulik vene keele oskus tunda end eksamitel, kus sagedasti keeleoskus ja praktika sellel alal etendavad suuremat osa kui teadmised vastavas aines. Eestikeelsete kirjalikkude eksamite avalik alahindamine õppejõu poolt ja vene kirjanudusele põhjendatud töökava paneb ka puudulikult keelt valdajat eelistama suulist eksami kirjalikust. Sellelõttu on tekkinud meil terve rida eksamitele ettevalmistajaid, kes kõrge tasu eest puudulikult vene keelt valdajaile üliõpilastele lühikesi konsepti-konsepte vene keeles pähe õpetavad ja milliste teadmistega siis ka eksam sooritatakse ja ellu astutakse. (!) Et viimane „õpimismeetod“ ammugi teaduslikku süvenemist ei võimalda ja meie rahvale omal alal eriteadlasi ei kasvata, peaks olema loodetavasti kõigile mõtlejale kaaskodanikele päevasele.

Teadusliku töö seisukohalt vaadatuna leidub siin veel teisigi puudusi. Eeskätt tuleks mainida meie mõne vene professori ajast iganenud ja võõrapärast aine käsitlust. Nii leitakse veel praegugi sobivaks tuua näiteid loengutel peasjalikult endise tsaristliku Venemaa tööstuse ja kaubanduse alalt, kuigi kõigile on teada, kui vähe arenenud just need alad seal olid võrrelduna mõne käesolevaaja suurema tööstus-

maaga. Ka vastandina kriminaalõiguse professori ainekäsitusel ei leia meie tsiviilõiguse loengutel vähematki käsitlust uus tsiviilõiguse kava, mille järgi loodetavasti aga üliõpilastel juristidena suuresti tulevikus juba teutseda tuleb. Ebaloomuliku olukorrana tuleb mainida ka ülikoolis ees-õppeajal terminoloogia mitteomandamist, mis asetab ülikooli lõpetanud isiku raskesse seisukorda, kuna sagedasti vastaval ametialal töötanud vähese haridusega ametnik oskussõnu temast paremini teab. Omakorda ei jäta säärane olukord oma negatiivset mõju avaldamata ka kogu sellealalise oskussõnade loomisele, sest ülikoolis omandatud võõrkeelseid oskussõnu hakatakse ka elus tarvitama tihti moonutatud kujul, nii et olse valus on meil mõnes ametiasutises kuulda „puhta“ eesti keele rääkimist.

Raske ja kaaluva töötakistuse nä tuleks mainida ka vastavate õppe- raamatute ja õppekavade puudumist, milline asjaolu mõjub väga halvavalt eduka õppetöö sooritamisele.

Meie eesti teaduslik literatuur pole küll kuigi suur. Eriti kehv on ta aga õigusteaduse ja administratiiv alal. Kuna arsti, põllumajanduse ja mõnel teiselgi alal suure kasuga võib tarvitada saksa, inglise või mõnes teises üldtuntud kultuurkeeles ilmunud õpperaamatuid, siis on säärane võimalus siin peaaegu kadunud, kuna õiguse ja administratiiv ala on igas riigis erinev teistest maadest. Meil armastatakse siin vabandusena tuua ette majanduslikke raskusi, mis ei lase eesti teadusmeestel omi töid kirjastada. Samal ajal aga kuuleme, et meie üliõpilaskonna pöördumisel õppejõudude poole nendelt hädavajaj-

likkude õpperaamatute kirjastamiseks saamiseks on olnud võrdlemisi vähe tulemusi. Õppetöö vastavate õpperaamatuteta konspektide varal on loomulikult vähe mõeldav ega anna tarvilikke tulemusi. Seda viimast teed on kasutama sunnitud aga paljud Tartust eemal või ametis seisjad üliõpilased, milliste arv just õigusteaduskorras on suurem teiste teaduskondades õppijate omast. Ilmuvate ja juba ilmunud konspektide viletsust arvesse võttes oleks siin küll hädavajalik lahke vastutulek õppejõudude poolt oma loengu kokkuvõtte paljundamisega või olevate konspektide kontrollimisega. Ka nõuaks teostamist koos vastavate õpperaamatute ja õppeabinõude saabumisega kiirem üleminek iganenud loengute süstemaatilist praktilistele töödele, milline suund omab mitmekülgsed paremusi ja on võtnud endale pinda Lääne-Euroopa tähtsamates ülikoolides.

Stuudiumi-tööd takistava asjaoluna tuleks mainida lõpuks ka õppekavade puudumist, nagu me neid leiame filosoofia- ja teistes teaduskondades. See tõttu puudub üliõpilastel sagedasti efektiivne aine õigesti ulatusest eksamil ja vastavast kirjandusest, mille tagajärjel minnakse sagedasti eksamile puuduliku konspekti järgi veel

puudulikumalt ettevalmistatult. Sääraste teadmistega juhuline läbisäämine ergutab aga veel teisigi samale teele. Veel enam on õppekava puudumine takistuseks teadusliku kraadi saamisel, kus aine ulatuse määramine on jäetud õppejõu vaba voli alla. Sellest tekivad ebaühtlased nõudmised, mis kaotavad nooriel huvi mõnes eriti raskeks tehtud tsükli edasiõppimiseks. Säärane ebaühtlane nõudmiste kaal tsükli sees on juba väljaspool ülikooli hukkamõistmist leidnud. Nii juhtis sellele tähelepanu läinud aasta kevadel Riigikohtu ruumes peetud Õigusteadlaste Seltsi referaatkooosolekul riigikohtu prokurör G. Rägo oma sellekohases referaadis. Kahjuks pole aga endises olukorras, seni vähemalt laiemal hulgal teades, mingisuguseid ümberkorraldamisi ette võetud. Pole siis ime, et meil teadusliku tööalale siirdujaid on võrdlemisi vähe ja paarile vene professorile on koondatud tervelt $\frac{1}{3}$ kogu eksami ainetest. Kui kujutada ette, et haiguse või mõnel muul põhjusel nimetatud kahest professorist üks või ka mõlemad peaksid tööst kas ajutisekski loobuma, siis satub teaduskond otse raskele olukorda, kuna nendel aladel pea ainuski noort abijõudu pole tööle rakendatud. Ka nõuab teadusliku töö

juhtimine ülikoolis eelkõige pikemaajalist ja põhjalikku tööd oma erialal, mis sunnib siis ülikooli jälle väljamaalt juhuselt saadaolevaid olusid mitterundjaid ja umbkeelseid õppejõude kutsuma, mis praegusel intelligenti üleproduktiooni ja töö kriisi ajal näitaks selgesti meie hariduspoliitika umbkõrri jäämist. Mõni tund professori 16-st või 14-st nädala loengutundide arvust anda mõnele noorele õppejõule tema edasiõppimise võimaldamiseks ja vilumuse omandamiseks omal alal oleks küll väga soovitatav, kuna seega võimalduks iseseisval Eestil omi õppejõude kasvatada, millised arstiteaduse ja teistel aladel on näidanud võistlusvõimelisust ka teistest rahvastest teadusmeestega.

Lõpuks olgu veel kord tervitatud meie üliõpilaskonna samm märgukirja esitamisel, sest ainult õige ja otstarbekohase kõrgema hariduse korraldamisega jõuaksime kõrvaldada kõige paremini haritud jõudude üleproduktiooni, tehes neid võistlusvõimeliseks teguiseima tarvilikkude teadmiste ja oskusega oma erialal. Jääb soovida ainult, et meie õppetöö õige korraldamine muutuks veel enamgi üliõpilaste eneste kui ka õppejõudude südame-asjaks.

K. Muhel.

Soome üliõpilaste hõimuharrastusist.

Soome üliõpilaselu juhtivate aadetenähtena võiks tänapäev märkida rahvuslust ja hõimuaadet, millised tihedalt teineteisega seotud, kuna nad ju mõlemad ammutavad jõudu samast allikast — rahva ärganud eneseteadvusest. Meie rahvuslusvõitlus keerleb peamiselt kohalikkude rootslaste ümber, kes moodustavad kümnendiku osa kogu Soome rahvast, kuid omavad õigustamatul arvul eesõigusi, milliste kärpimine vastavaks selle rahvaosa arvulisele hulgale ongi teoksil. Meie hõimutöö on õige kaugeleulatuvad kavatsused.

Põhjaluseks olevas sugurahvaste tundmises märkame iga aastaga kasvavat arengut. Juba on palju ksv! ksv!, kes käinud tutvumas vennasrahva maa ja kultuuriga. Paljude Eestis viibinute kõrval on neidki, kes käinud Karjalas, Ingeris, Rootsis. Soome asundustes, Liivimaal ja isegi Ungaris. Suur tähtsus on meie maal õppivatel eestlastel ja ungariaste stipendiaatidel, kuna nende kaudu on avanenud võimalus neilgi, kes pole käinud sugurahvaste juures, veldela hõimlastega ja saada lisa-

teadmisi nende maast ja rahvast. Stipendiaadid on mitmete referaatidega tutvustanud oma maa kultuuri. Käesoleval aastal on näiteks Akad. Hõimuklubis, Helsingis, peetud järgmised Eesti kultuuri puudutavad referaadid: ksv! Linda Kuusler — Jaan Oksast, ksv! Ilse Tasso — Eesti üliõpilaselu põhipanevaist küsimusist, ksv! Lydia Ilves — Eesti maa-reformist, ksv! Georg Vahrborg — Eesti muusikast, ksv! Gustav Ränk — Setumaast. Kuna Eesti stipendiaadid on peale selle küll referaatide, küll kirjutistega tutvustanud Soomet Eestis, siis on nad hästi täitnud neile pandud lootusi.

Nende ja osalt meie — soomlaste stipendiaatide kaitseks puudutan üht „Üliõpilaslehes“ ilmunud artiklit. Üliõpilasseltside Liidu erinumbris (14. III 31.) kirjutab J. Ots: „Eriti soovitavaid tulemusi ei ole vist annud ka vastastikused üliõpilaskondade stipendiumid. Nagu arvata võib, ei ole vist küll suur osa neid stipendiaate peale oma organisatsioonide tutvustamise midagi nimetamisväärtset teinud

vastastikus maa, rahva ja kultuuri ligemaks tutvustamiseks. Nende tööd saab seega hinnata vaid isikliku tutvuse loomise seisukohalt. Seni nad ei ole suutnud luua pidevat vahelüli laialdasemaks vastastikuseks tutvustamiseks.“ — Stipendiaatide küsimust, tähtsaimat hõimutööd, puudutan lootusega, et selle üle veel sõna võetakse kas „Üliõpilaslehe“ või „Ylioppilaslehti“ veergudel. Mis puutub esimesse väitesse, siis vähemalt meie, soomlased, ei ole pettunud ei stipendiumi vahetamisest, ega meie stipendiaatidest. On päris loomulik, et stipendiaadid on tutvunud ainult oma organisatsiooniga, sest esiteks, kõik Soome osakonnad on enam-vähem ühesugused. Kui ühega tutvutakse, võib kohe analoogia teel järeldada, millised on teised. Teiseks, Eestis on kolm erisugust organisatsiooni tüüpi, isegi kõik korp-id ja seltsid pole samalaadsed. Kuna kõik on väga intiimsed (Soomes vastuoksa, näit. osakondade koosolekute otsused avaldatakse „Ylioppilasleht'is“), siis võib seega eestlane täiesti tunda ainult oma organi-

satsiooni, soomlane-stipendiaat, mitte alati sedagi. On raske anda täiesti objektiivset pilti Eesti organisatsioonidest, mõne kuu siinviibinud soomlaselt ei või seda nõudagi; ja eestlaselgi on vist kõige kohasem rääkida ainult omast organisatsioonist. Kuna õige mitmed stipendiumid on üksikute organisatsioonide poolt antud, siis ongi loomulik, et stipendiaadid eeskätt sõpruslepingus olevaid organisatioone lähendavad küll oma organisatsiooni tutvustamise, kui ka isikliku tutvuse läbi. Lõpuks, mis puutub väitesse, et stipendiaadid ei ole „midagi nimetamisväärselt teinud vastastikuselt maa, rahva ja kultuuri tutvustamiseks“ või „suutnud luua pidevat vahelüli laialdasemaks vastastikuselt tutvustamiseks“, arvan, et iga stipendiaat on teinud mis võinud ja võib oma kaitseks öelda „ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.“

Hõimuharrastus on juhtinud üliõpilasnoorsoo tähelepanu ka meie maa välispoliitikale. Meie ei ole rahul vanema põlve skandinaavialise orientatsiooniga. On ju meil juba küllalt tõendus Rootsi külmast suhtumisest meie maale. Ta kujutleb end olevat Põhja lahe taga enamlaste eest küllaldaselt kaitstud. Meie peame looma tugeva ühenduse Balti maadega, sest me oleme teadlikud, et meid ähvardab ühine vaenlane. Soome ja Balti maade saatuse on seotud teineteisega, meie peame toetama teineteist!

Kallimaks hõimuunistuseks on meil vaba Ingeri ja Karjala. Venelased on jämedalt rikkunud Tartu rahulepingus antud lubadusi; meie hõimlased on sattunud ebainimliku rõhumise alla. Parajasti saabub põrutavaid teateid Ingerist: sadanded perekonnad on laetud kaubavagunitesse ja viidud orjadena töötama Kuola poolsaare kaevandustesse või Põhja-Venemaa metsadesse. Meie hõimlastel puuduvad kõige algelisemadki inimõigused. Meil ei ole rahul seni, kuni kannatavad meie hõimlased piiri taga vägivaldal. Meil on küll ka palju „vanu ja tarku“, kes naeravad ja koguni põlgavad meie harrastusi. Kuid see ei ole esimene kord, et meie maal noor-

Tervis sulle!

**Tervis sulle, oo põhjamaa kevad,
sümbol nooruse, ilu ja jõu!**

**Elu mõõdmatu meile sa avad,
tunglaist süttivaist lõkendab põu.**

**Kevadtuules — siin tunneme noortena end,
iga inimen meile on sõber ja vend, —
tuikab tuliselt veri meil soontes,
kiirgab uus elu väsinud näojoontes.**

**Kostub muretult, vallatult jälle me naer,
näitab teed sfäärides meile päikese aer.
Munta tahame tõeks nüüd kõik unelmad,
ja teha tõest enesest — unelma.**

Adrienne Lints.

sugu mõtleb ja tegutseb vastupidiselt vanade tarkade nõuannetele. Tundub, kui aimaks noorsugu ajaloo käiku ja tegutseks nende aimduste juhituna. Maailmasõja ajal said sajad üliõpilased nii „mõtle-matu teoga“ hakkama, et jätsid omad õpingud ja tulevikuplaanid ja põgenesid pea kogu maailma poolt kimbutatud Saksamaale, et võidelda meie verivaenlaste — venelaste vastu ja hankida kogemusi oma maa vabastamiseks. Ootamatute ajalooliste mullistuste tõttu neist „fanaatikuist“ ja „maa ära-andjaist“ saidki isamaa vabaduskangelased. Suurim ja võimsaim meie hõimuorganisatsioonidest on Akadeemiline Karjala Selts. Selle asutasid mõned Karjala lootusetus sõjas võidelnud üliõpilased. Läänud aasta lõpul tõusis seltsi liikmete arv (ühes vilistlastega) 1205-le. Seltsis valitseb võimas seltsimehelikkus ja sõdurlik kord. Iga mees on vandega lubanud ohverdada oma töö ja elu Suur-Soomele. Selts juhib täiel määral meie üliõpilaste poliitikat. Ta liikmeiks on peaaegu kõik meie osakondade aktiivsemad meestegelased, samuti enamik edustuse liikmeid.

Naisüliõpilaste Karjala Selts teeb hindamisväärselt tööd Karjala põgenikkude ja ingerlaste heaks. Seltsi saadetuna on praegugi Ingeris kodumajapidamise instruktorid; seltsi kulul koolitatud karjalane lõpetas hiljuti seminari.

Helsingi Akadeemiline Hõimuklubi tegutseb Tartu vastava klubi eeskujul hõimurahvaste tutvustamisega. Tähtselt esineb klubi koosolekul referendina mõne hõimurahva esindaja. Klubi on jätkanud Eesti teadlaste kaasabil „Viron kirja“ väljaandmist.

Iseseisvuse Liit (Itsenäisyyden Liitto) pole mitte üliõpilaste, vaid rahvalik organisatsioon. Olgugi, et ta reklaamile kulutab suured summad, näib tal siiski raske olevat pinda võita üliõpilasmaailmas. Ta on võtnud oma kavva ka hõimutöö ja korraldas selles mõttes 12. IV „Eesti päeva.“

Hoolimata meie ametliku poliitika ja vanema põlve nii mõnigi kord külma-võitu suhtumisest hõimutööle, on selle noorsugu küll omaks võtnud. Ja igale aatele tagab tuleviku noorsoo poolehoid!

Uno Peltoniemi.

Lendlehti ja töökavasid X Üliõpilaskonna Edustuse valimistel.

Õeldakse et juhtkirju ajalehes loevad vaid autorid ise. Ei tea, kas see just täiel määral maksab selle kihutuskirjanduse kohta, mida Edustuse rühmadilgal uuel valimisel valijatele koju kätte saadavad, kuid vahet ka siiaagi on see töde rakendatav.

Kuid Edustuse töös rühmade töökavad, esinedes ä vista vekslitena, mida tuleb vähemalt osaliselt tasuda, sagedasti osaliselt aga ka prolungeerida, on vist kogusummas nii tähtsad, et üleaurune ei oleks neid vahet sekka ka natuke sirvida.

X Edustuse valimisteks oma kihutuskirjandust saatsid välja organiseerumatud, seltsid, korporatsioonid, naiskorporatsioonid ja venelased. Neist kõige kopsakam oli seltside oma, õieti kahes väljaandes — hiljem teisena, lisalehena, saadeti konspekt järele.

Töökavana organiseerumatu oma ei saa tulla arvesse. Sellena pole see mõeldud. Pearõhk on siin asetatud vaid valijale valimiste meeldetuletamisele. Sümpaatne on lendlehte lühidus ja kategoorisus. Kuid mõtlemapanev on üks eriline joon, mis — ma loodan siin mitte liiga subjektiivne pole — vist valijaskonnale mitte kõige positiivsemalt ei mõju. See on selles lehes esinev elamuse kompleks.

„Kas teie tahate leppida sellega, et Teid ei peeta täieõiguslikuks üliõpilaseks? Teadlikul kaasvõitlejal võib olla selle kohta üks vastus: ei!..“ algab organiseerumatu üleskutse. Edaspidise tekstist selgub, et see mitte-täieõiguslus olevat ilmnenuid kõigis nendes tumedates morsiklaasi lugudes, vahejuhtumistes org-matute üldkoosolekul jne. On kindel küll, et teatud kindla osa valijaskonda selline protest enese halvutamise vastu tõmbab kaasa, kuid mitte enam. Nende ridade kirjutajale ei ole selged need segased lood: ja kui jättagi kas või kõrvale Üliõpilaskonna juhataste ühenduse sellele proklamatsioonile, on ometi kindel, et see peab ka laiemale mitte asja sügavamaltki tundjale ringkonnale tunduma rohkem kihutuslehe koostajate subjektiivse eneseõigustamisena, kui et ta kedagi veenaks enesega solidaarseks tunustamiseks.

Muus asjas on org-matud argumenteerinud traditsiooniliselt oma arvulise suurusega: „ligi pool“ või $\frac{13}{30}$ kogu valijaskonnast. See on valija enesetunde kõrgenduseks küll hea argument. Oleks hea, kui edaspidi selgitataks, millel see arvuline suurus põhjeneb. Mitmedki asjaolud näitavad, et statistiliselt org-matute koguhulk peaks siiski väiksem olema. Hulga väiksem.

Sama elamuse kompleks mis org-matuil pole jäljetu ka mitte nais-

corp-ide (kõigi naiscorp-ide esindamisele pretendeeriv nimetus tegelikult esindab ainult 50% sellenimelistest organisatsioonidest) üleskutsetes, küll tundub rohkem õigustatuna soolistel kaalutlustel ja võttes konventsionaalse naisõigusluse argumentatsiooni ilme: „Töötamine ühes rühmas meeskaasvõitlejatega on rakendatud ka meeskaasvõitlejate mitte üheväärse suhtumisega oma naiskaastöölisesse ja nende tõsse. See on täielikult lubamatu juba sel põhjusel, et täidavad ju mehed ja naised niihästi ülikoolis kui ka akadeemilises kutsetegevuses ja mujal ühesuguseid nõudeid ja tööprogramme...“

Sama naisemantsipatsiooni kantud protesti tuum avaldub ka nuri-semises Edustuses senimaksva liidri diktatuuri süsteemiga (!), ja kompleks kaaskannatajatele väljaskonna võitmise seisukohast ebaotstarbekohases silmadetegemises („...ongi see otse kurioosumiks kujunenud, et kuna ühel aastal mõni organiseeritud üliõpilaste rühmitusist täielikult toetab, näiteks, enesega koalitsioonis oleva organiseerimatu rühma ettepanekuid, järgmisel aastal aga mõne organiseeritud üliõpilaste rühmitusega koalitsioonis olles ei võeta kaalumiselegi ja, nii õelda, räägitakse maha organiseerimatu rühma vahet vägagi tervitatavad algatused“) — kiuste kõigile parlamentsetele rühma distsipliini mõistetele ja koaleerivate rühmade omavaheliste nõupidamiste ja eelvahekordade selgitamise institutidile.

Muus asjas naiscorp-ide üleskutse sisaldab positiivset töökava, nii et ta kõrvuti on vaadeldav seltside ja corp-ide töökavadega.

Peab ütleva — kerge ei ole Edustuse rühmade valijate võitmiseks midagi sõddapärast välja mõelda. Suurem osa põhijooni võetakse siis üldisest Edustuse töökavast, ja kui sinna üksikasjades midagi juurde lisatakse, siis tekib see sagedasti fantaasia äärmise pingutamise abil, mille tulemused sagedasti sama pingutuse all ka kannatavad.

Mida pikem ja kõike haaravam töökava, seda enam selliseid mitte küllalt konkreetselt läbimõeldud küsitavusi.

Ja seesuguste üksikasjade rohkus ning teiselt poolt ka üldine seisukoht meie üliõpilaskonna ilme suhtes ongi, mis tingivad erinevusi tegevuskavadest.

Ainuke vahe, mis oluliselt põhimõttelisuseni kütünavam, ilmneb just meie üliõpilaskonna iseloomustamisel. Kui corp-ide tegevuskava ei taha lubada, et Eesti üliõpilast ettekujutataks mingisugusena rahvast eralda-

tud, üliõpilaste koguna, võtavad seltsid ja naiscorp-id Eesti Üliõpilaskonda palju korporatiivsemana, elimineeritumana, tervikuna. Seltsid postuleerivad nähtavasti isegi mingisugust erideoloogilist kehakonda: „Üliõpilaskond on ikkagi ennekõike vaimuseotud kogu ja selle vaimuareng- ning avaldusvõimaluste muretsemine ja korraldamine peab saama Üliõpilaskonna Edustuse üheks peatulesandeks.“ Ka naiscorp-id näivad pidavat üliõpilast teist tõugu olevuseks kui muud rahvast: „On tõstetud probleeme meie rahvusliku üliõpilaskonna õige ilme ja selle kujundamise mooduste kohta... Need teed on seni selgusetud laiemas üliõpilaskonnas ja nende selgitamine peaks kuuluma üliõpilaskonna edustuse töö programmi?“

Siiski vist mitte meie Üliõpilaskonnale erilise ideoloogia ja vaimu omistamine on väga küsitav. Maades, kus üliõpilaskonna elu on standardiseerunud, kus üliõpilased moodustavad eri generatsiooni ja klassi, on tõesti märgitav ka üliõpilaste erisus. Kuid meil seda veel ei ole, või enam ei ole. Ei ole kuigi kaua aega tagasi, kui üliõpilane oli haridusministriks. Veel praegu kõrgetelgi kohtadel seisvad riigiametnikud on ühtlasi ka üliõpilased ja õige paljudki neist võtavad väga elavalt üliõpilaselust osa. Vastupidi — suurem hulk üliõpilasi üht või teistviisi on seotud tegeliku tööga nii oma elukutse, seltskondliku kui ka avaliku tegevuse alal. Ühesõnaga — osa eesti rahvast õpib kõige muu kõrval ka ülikoolis. Ja see on midagi teist kui enne revolutsiooniaegne eri ideoloogiaga comme il faut'isev kolleeg või mõni — vahet meil tulevikus standart tüübiks muutuda võib eksamitegija, ninaga mitte üle õpiraamatu serva väljaulatuv üli-koolipoiss.

Seesugune aeg võib kunagi tulla. Ei näe küll erilist pahet selles, kui ta tuleks võimalikult hilja. Nüüd aga peab ettevaatust soovutama meie üliõpilaskonna ilme sellest seisukohast tõlgendamiseks.

Sest just selle seisukoha tõttu on seltside töökava algusesse juba libisenud paar enneaegsust. Nii üliõpilaskohtu küsimus ja üldine vahekohtu instituudi sisseseadmise nõue. Küsitavus ei seis niimelt mitte mujalt, kui seltsi nimeliste organisatsioonide eneste koosseisust. Nende ridade kirjutaja teades ju seltsinimelised org-id isegi kõik ei pea vahekohtu instituuti oma liikmetele kohustuslikuks. Seda ilmavaatelse, individuaalse vabaduse nimel.

Vastupidi — on mul teada et mõnes üliõpilasseltsis on see saanud isegi omamoodi mõnituste osaliseks

Kuidas propageeritakse seda printsiipi õndsakstegevana teistele, kui seda ise ei respektteerita!?

Samuti küllalt reaalselt pole läbi kaalutud ka üldine leinakorra sisse-seadmise küsimus. Surevus ja üliõpilaskond on mõlemad niivõrt suured, et lihtsalt tegelikult on raskesti läbiviidav kogu hulga kaasa leinamine. Osa surmajuhumeid ei saa teatavakski üliõpilaskonnas. Meie suuremates org-es on lein omagi liikmete ulatuses võrdlemisi raske. Mis siis kõnelda nii suurest kogust kui seda on üliõpilaskond. Mõni vähem takistav mälestamiskord on mõeldav — kuid küsitav kas hädatarvilik.

Samasugust irrealaalsust sisaldab naiskorp-idel esitatud omaaegsete radikaalsete üliõpilasorganisatsioonide tegevuskavast omistatud nõue, et meie üliõpilasorganisatsioon eseeelkõige keelata alkoholi tarvitamine ära. Kui see oleks teostatav, oleks sellest sisuliselt kasu vahest ainult kõrtsimeestel, kellele asutistes siis alkoholi tarvitajate hulk kasvaks, piiritusevabrikutele, kuna napsijoomine õlle arvel tõuseks, karsklastele, kuna 1/2—2 õlleõhtu asemel kuus, sedagi organisatsioonide ametnikkude järelevalve all, alkoholi, eriti napsi tarvitamise koguhulk tõuseks, ja vahest ehk ka veel — neil, kes lokaalides saavad kaasa istuda.

Naiskorp-ide see punkt ei hinda ka Edustuse kompetentsi õieti. Tegelikult välisurve abil, nii kaua, kui ei saa keelata igale üksikule üliõpilasele alkoholi tarvitamist, ei saa keelata ka mitmekesi koosjoomist Naiskorp-ide eneste praktika oma liikmete karskuse nõudmisel on ju ka õige siiruviiuline.

Samasuguse irrealaalsusega on selt-sid vahepeal unustuse hõlmast välja kutsunud ka üliõpilastööbüroo ja korterite vahetalituse büroo mõtte, sidudes neid pealegi veel palgaliste ametkohtade arvu suurendamise tarbega. Asi on aga nii, et igal kohalotsijal on praegusel ajal kindlam en-nast mitte välja anda üliõpilasena. Ei ole siis ka näha, et X Edustuse ajal keegi avastaks koha, kust töö-büroo tööd saaks pakkuda üliõpilastele. See jääks vaid tööta tööliste akadeemiliseks registreerimisbü-roooks. Ja ka korterite vahetalitus praegu vürst Simoni juhtimisel lon-kab ainult selletõttu, et meil pole korralikke kortereid vahe talitada.

Kuid hoolimata neist üksikuist küsi-tavusist üldulatuses kõigi kolme rühma tegevuskavad on saavutanud selgust mõneski küsimuses, mida seni pole küllaldase kategoorilisus-ega esitatud.

Selliseid on kõigepealt peale hai-gekassa, uue üliõpilasmaja, käsiraamatukogu, kirjastuse, omaabi küsimuste, sportliku liikumise soodustamise, eriti ja muuseas tähtis just õppelaenu fondi küsimus. Peaaegu nagu ühest suust konstateerivad nii seltsid, korp-id kui naiskorp-id, et praegune stipendiu-mite süsteem ei ole otstarbekohane. Need, vähemalt osaliselt, peaksid muutuma tagasimaksetavaiks, aluseks õppelaenu fondile. Peaks vist küll jätkuma juba neist deklaratsioonestki, et Hamin ja ülikooli valitsus revi-deerimisele võtaksid senised eba-ratsionaalsed kontsessioonid stipen-diumite näol, selle asemel et soo-dustada tagasimaksetava õppelaenuga palju produktiivsemat käituskapitali.

Ja ka isegi 10% õppelaenu oleks võr-ratult kergem kui praegune panga protsent.

Samuti valitseb üksmeel ülikooli õppemaksu liigsuuruse suhtes. Ka vilistlaskonna kaasatõmbamine hak-kab selgemat kuju võtma. Üliõpilas-konna uue põhikirja alusel ei saa Üliõpilaskond otseselt vilistlasi kaasa võtta Üliõpilaskonna töösse, kuid vastava toetajaskonna loomine, kas üldisemal alusel, nagu seda korp-id rõhutanud, või eriti just majanduslikul alal, nagu kriipsutatud alla seltsid, ja organiseerimine on seda tarvilikum.

Ka vahekorras ülikooliga ja õppe-tegevuses on tähtivad õige tähtlased nõudmised. Kõige pealt eksamite tähtpäevade tihendamine. Korp-ide nõue ülikooli eestikeelsemaks muut-mise ja õppejõududel vähemalt lek-tori kursuse ulatuses riigikeeles eksami nõuda, nagu see maksab ju ka välismaiste üliõpilaste kohta, on küll läbiviidavuselt ka omaette küsi-tavus, aga ühine Üliõpilaskonna jõu-pingutus kas või radikaalsemategi deklaratsioonide näol aitab ehk asja liikuma panna. Sama lugu on ka üli-kooli teaduslikkude kraadide tähtlus-tamise (korp-id) ja akadeemiliste ühingute töö (seltside töökava) koor-dineerimisega. Viimases asjas, kuna meil pühapäevad nendega pea täiesti kinni, oleks õppetegevuses vahest kasulik ühe äripäeva, näit. laupäeva, reserveerimine akadeemilisteks koos-olekuteks.

Ruumipuudusel vältides üksikuid erinõudeid (näit. amatööriteater seltside töökavas), millede suhtes eriarvamused ulatavad ainult selleni, kas neid Edustuse töökavas veel eriti mainida või mitte, kuigi sisuli-selt kahtepidi mõtlemisi ei ole — mõndagi asja on üks rühm varem propageerinud, mida teine hiljem tegevuskavasse võtnud.

Kõige olulisem aga tegevuskava-des on nende üldpõhiline tahe — kõik jõud üliõpilaskonna heaks ja — teiseks võrdlemisi tähtlane arusaamine neist vajadustest ja sihtidest, mis üli-õpilaskonna seisukohast tarvilikud. Rühmade-vaheline võitlus Edustuses on meil traditsiooniliselt kujunenud võistluseks, kus kõik rühmad võidu-jooksul püüavad oma teeneid peami-selt sellega, kes suudab rohkem. Tahaksime ainult loota, et võidu-jooksjad ei hakkaks kaasvõitleja jala-tahapanemise taktikat tarvitama. Ei ole erilist raskust kõigist tegevus-kavade summeerideski saavutada ekstraktkava, seda võiksid tulevikus kõik rühmad ühiselt trükkida, alla kirjutada: „sellepärast kõik üliõpi-lased, kes leiavad eelnimetatud re-formide läbiviimise Üliõpilaskonna Edustuses vajaliku... jne. — järgneb vastava rühma kandidaatide nimekirja number. Erinevusel on ju ainult deklaratiivsed lisandid, mis huvita-vad, tegelikus töös mitte olulised.

Juhan Libe,

«Vene seadused» üli-koolis.

„Uurige aga hästi need taimeid, mu armas — sel-liseid pole kogu maa-ilmas enam leida!“

Nii ei pea see olema!

Teatud elevusega oodatakse igal aastal Üliõpilaskonna Edustuse valimiste tulemusi. Igal rühmal ja rühmajuhil-liikmel pesitseb hinges vaikne ja tagasihoidlik soov — tulla kindlustatud ja paremas seisukorras valimisvõitlusest välja. Kuivõrt sääraseid soovid just reaalselt läbi mõeldud on, seda on raske hinnata, kuid ei tule vist kellelegi meelde kuritahtlikult mõne rühma illusioone rikkuma hakata. Loota ju võib parimat, kuid egas väga pettuda maksa, kui valimistagajärgede selgudes kõik head lootused õhulossidena kokku varisevad.

Vaevalt möödub mõni tund valimistoimikonna juhataja ametlikult lausunud sõnadest — „kuulutan valimised lõppenuks“ — ja juba seistakse sündinud fakti ees — arvud pajatavad, kes võitnud, kes kaotanud, kellega pole ei üht ei teist juhtunud. Ja uues olukorras

osatakse orienteeruda õige ruttu, kahjuks liigagi ruttu. Vaevalt on jõutud valimistagajärgi ametlikult lõpulikeks kuulutada, kui juba algab üksikute rühmade intensiivne plaanide ja kombinatsioonide haudumine, kes peab üliõpilaskonna esimehe andma, kes kuipalju kohti juhatuses või üksikutes toimkondades saab jne.

Võidakse öelda, et sellised vaerajased „tulevikukavatsused“ vägagi vajalikud on. Ja — tõepoolest, hilja on hakata uue Edustuse avaistungil eelõhtul „kohti jagama“ — selle peale tuleb kindlasti vareremini mõtlema hakata. Millega aga kuidagi nõus olla ei saa, see on viisiga, kuidas see kombinatsioonivõrkude kudumine sünnib. Siin ei toimu kõik nii, nagu see toimuma peaks.

Viimasel ajal figureerib Edustuse koosseisus kaks suuremat rühma,

moodustades Edustuse üldarvust umbkaudselt $\frac{2}{3}$ — ühelt poolt selt-sid, teiselt poolt korporatsioonid (uues Edustuse koosseisus — korporatsioonid miinus kaks suuremat naiskorporatsiooni). Nendes kahes rühmituses hakatakse harilikult esimesena mõtlema koalitsiooni-võimalusist ja kohtade jaotamisest uues Edustuses. On ju kõigiti loomulik, et esimesi samme astuvad suuremad rühmad. Loomulik pole aga see, kuidas seda tehakse ja millises suunas esimesed sammud sihitud on. Kipub saama kombeks, et suurem rühm kõigepealt omi ridu koondab ja oma meeskonda üle vaatab ja seejärgi kohe väiksemate rühmituste seast sõpru ot-sima tõttab. Ei puudu seejuures ka nähtus, et väiksematele rühmadele ja nende liikmeile n. ü. „silmi tehakse“ ja üht-teist suu- ja maitsepäraselt pakutakse. On nüüd jõe-

Danzigi üliõpilaselust.

Mõne aasta eest, Saksamaa inflatsioonil ajal, oli Danzig suuremaks eesti üliõpilaste koonduslinnaks väljamaal. Ligi 100 teadusehimulisi eestlast kogunes sinna. Järgnevatel aastatel, elukalliduse tõusuga, langes see arv umb. 30 peale ja püsis sellisena viimase aastani, mil ta langema hakkas. Siiski asub Danzig praegugi seal õppivate eestlaste arvu järele esimeses reas väljamaa ülikoolide keskel ning tema tehnika-ülikool on Eestile iseseisvuse ajal kõige rohkem noori diplom-insenerisid annud.

Danzigi Tehnika Ülikool on üks noorematest saksa ülikoolidest. Selle tõttu omab ta ajanõuetele vastavaid ruume ja laboratooriumeid, ning sellest ongi tingitud ta hea kuulsus.

Üliõpilaskonna sisemine elu ja ehitus on siin suure hulga (ligi 30%) väljamaalaste tõttu õige keeruline, — temas peegeldub jäiel määral Ida-Euroopa poliitiline pilt. Kaks pearahvust, sakslased ja poolakad elavad pillikult öeldes, kui kass ja koer. Poola vähemusrahvused on poolakate vihased vaenlased ja hoiavad sakslaste poole. Eestlaste vahekorid sakslastega on tagasihoidlik sallivus, — poolakatega — sõbralik.

Praegusaja saksa üliõpilane ei ole enam see „Alt-Heidelbergi“ tudeng, nagu meie teda oleme harjunud ette kujutama — „alte Burschenherrlichkeit“ on igaveseks ajaks kadunud. „Alt-Heidelbergi“ vaimu püüavad veel organisatsioonid alal hoida — oma esinemistega pidulikkudel juhtudel, kus

organisatsioonide esindajad kannavad veel vanaaegseid kõrgeid lakk-saapaid, väljaõmmeldud kuubi ja sulgkübaraid, ning seni veel alalhoidunud „Bestimmungs-“ ja sport-mensuuridega, — kuid kõik see on ainult väliseks kooreks; vana saksa tudengi vaimust on vahest meil Eestis ja üldse Baltimaail veel enam alal hoidunud kui Saksamaal. Saksamaal on nüüd arenenud uus n. n. „Werkstudenti“ tüüp, mis on nüüdisaja sünnitus ja mille iseloomulikuks jooneks on töö-töö ülikoolis ja töö väljaspool ülikooli omale ülespidamise teenimiseks. Kuna suur osa üliõpilasi teenib ise omale ülespidamist, on tunda suurt tarvidust organiseeritud abiandmise järele üliõpilastele, ja see abiandmine on Saksamaal hästi korraldatud. Näit. Danzigis on organiseeritud selleks eraselt, mille liikmeteks on üliõpilased, professorid jt. Seltsi sissetulekuteks on peale liikmemaksude ka seltskonna ja riigi toetus. Ta ülesandeks on: hiljuti ehitatud üliõpilasmaja ülalpidamine, odavate ja osalt maksuta lõuna- ja õhtusöötkide korraldamine, üliõpilaskonna raamatukogu, pesukoda, sauna, habemeajamisöötoa, kingsepa- ja rätsepatöötoa ülalpidamine, arstiabi korraldamine jne. Tema üheks ülesandeks on ka lühikeseajaliste ja edasijõudnud üliõpilastele ka pikemaajaliste laenude väljaandmine ülikooli lõpetamiseks. — Paralleelselt sellele organisatsioonile töötab „Saksa Üliõpilaskond“ (Deutsche Studentenschaft), mis on

juba puht akadeemil. koondis ja mille liikmeteks on obligatoorselt kõik saksa üliõpilased. Selle üldorganisatsiooni sihiks on üliõpilaste keheline ja vaimline kasvatamine sundusliikude kehaharjutuste ja igasuguste loengute korraldamise kaudu. Tema valitseb ka ülikooli staadioni ning peab ülal spordi ja vehklemise õpetajaid.

Peale nende saksa organisatsioonide on Danzigis olemas ka poola üliõpilasmaabi organisatsioon „Bratnia Pomoc“, mille funktsioonid on üldiselt samad nagu ülalpool kirjeldatud saksa organisatsioonidel.

Danzigi eesti üliõpilased oma väikese hulga tõttu ei ole muidugi suutnud luua tugeva omaabi organisatsiooni, kuid on loonud juba 1924. aastal akadeemilise seltsi „D. E. Ü. S. Väinla“, mis on suutnud püsima jääda ja arenda, vaatamata sakslaste halva suhtumise peale väljamaalaste organisatsioonidesse. Väinla on alati püüdnud kaasa aidata Eesti tutvustamisele väljamaal. Ta on kogu oma püsimisaja jooksul olnud sõbralikus läbikäimises kohalikkude poola organisatsioonidega ning astus 1926. a. kartelli Danzigi vanema poola org. Kl. Wisla'ga ja selle kaudu ühendusse Varsavi ja Poznan'i orgi-dega Väinla sõidud nim. linnadesse on kindlasti palju kaasa aidanud Eesti tutvustamisele Poola akadeemilises noorsoos ning sõbralikkude suhete arenemisele Poola ja Eesti üliõpilaskondade vahel. **Oskar Tedder.**

tud sõpru koguda ja oma meeskonda „distsiplineerida“, siis minnakse teisele suuremale rühmale külla suure üleoleku-tundega ja peremehe teadvusega. Loomulikult ka teine suurem rühm on vahepeal juba aktiivne olnud, võib-olla samutigi enda arvates positsioone kindlustanud ja sõpru kogunud, ja kahe suurema rühma läbirääkimised säärases olukorras näitavad, kui võrt raske on kahe kõva kiviga head jahu valmistada. Kahe suurema rühma esialgne mõõdamine teineteisest annab teenimatut profiiti väiksematele ja pole ime, kui väiksemad rühmad sellist olukorda kasutavad ja endast teevad ülepakkumiste objekti. Edasi võib kergesti juhtuda, et suurem rühm, kelle sõprade arv arvuliselt väiksem või kellel üldse sõpru pole, et seda rühma õigustamatult tööst kõrvale ja opositsiooni jääma sun-

nitakse. Lõpuliku otsuse annavad seks just väiksemad, kuigi „ametlikuks süüdlaseks“ jääb teine suurem rühm. Võib ju ka juhtuda, et mõni rühm kaasa töötada ei taha, kuid tegelikult ei tahaks uskuda, et Edustuses leiduks rühm, kes ka temale vastuvõetavalt tingimusil kaas- ja koostööst loobuks. —

Ka kahjuks tänavu on rühmadele mõndagi ette heita. Kaks suuremat rühmitust näitasid oma aktiivsust, kuigi mitte ametlikult, ¹⁾ väiksemate sõprade uste taga koputamas-käimisega, omavahel aga ei tahtud sugugi kokku saada. Tahaksime loota, et aeg kuni Edustuse kokkuastumiseni tehtud vigu parandada laseb.

Tere filmi, terve näidendi mit-

¹⁾ Mitteametlikud läbirääkimised mõjustavad aga kahjuks tunduvalt asjade edaspidist arengut.

mes vaatuses moodustavad uue Edustuse sünnivalud ametite jaotamise eel. Selle filmi vaatajad — üliõpilaskonna liikmed — lepivad aga ainult *happy end*'iga ja nõuavad, et see film liiga pikk ei oleks. Vähem vaatusi, vähem (nii paradoksaalne kui see ka ei ole) sisu üksikutele vaatustele.

Kui need read lugejani jõuavad, on, võib olla, uus Edustus juba kokku astunud või iga moment kokku astumas. Tahaksime loota, et uue Edustuse kokkuastumise eel käivaid kombinatsioonide lahendaks ja lõpetaks kõikirahuldav *happy end*. Ühegi rühma — olgu ta suur või väike — üliõpilaskonna tööst eemale jätmise on patt eemalejääja vastu eemalejätja poolt, kõigepealt aga patt üliõpilaskonna töö ja ühishuvide vastu.

B. Karro.

15. apr. 1931.

Kui meie hinge heitsime.

Pudemeid üliõpilaskonna 9. majasteedi surikoosolekul.

Vaikselt ja tagasihoidlikult istus üliõpilaskonna 9. majasteet viimset korda koos — mõlgutades surmaeluseid mõtteid, ja vaikne ja rahulik, nagu kadunukese elu, nii rahulik — agoniata — oli ka ta surm. Ja nagu tõsiseks eeskujuks järgmisel päeval ilmale tulevate majasteedile oli lahkunu viimne koostumine — tõsine maniitsus:

„Mina suren, mu järglane, — formisel ilmal ei sobi sul sündida, ära sünnita formi, ära küloa vaenu ka oma eluea kestel!“

Viimased minutid enne majasteedi surma olid pühendatud seks, et aru anda iseendale oma elutööst — kuivades arvudes ja kokkusurutud lauseis: Igaühel oli neis arvudes ja sõnades rohket kogemuste tõttu kerge orienteeruda, ei pakkunud kellelegi ka erilist huvi neid korrigeerima tulla.

Veidi muret nende aruande-taoliste asjakestega oli vaid ksv! Kallitsal ja Tikenbergil, kellede kohuseks sai ksv! Leckbandi „liigse asjalikkusega“ tsiteeritud revisjoni-toimkonna märkmetele vastata. Ja kõik uskusid ilma pikemata Kallitsa õnnelalt efekantud selgitusi selle kohta, kuidas lugemislaua toimkonnas postmarkidega opereeriti ja kuidas sündis pikk ja keerukas markidele kulutatud summade arvetes fikseerimise protseduur. Tikenbergil oli au osaks saanud välisloimkonna aruannet ette kanda, ja kui revisjoni-toimkonna väike president ka välisloimkonna nime suhu võttis, siis tõmbus Tikenbergi nägu üp-

ris pilve ja tegi, mis teha andis, et rahuldavalt vastata. Ja rahuldav see vastus vist oli, sest välisloimkonnast enam juttu ei tehtud.

Väikesest opositsioonist, mis kadunud majasteedi nooruspäevil end veidi liigutas, polnud enam jälgi. Üks endise opositsiooni-trio liige — ksv! Kruus — oli viimisel koosolekul vist kõige rahulikum ja heasoolikum inimene üldse. Revisjoni-toimkonna nii-kui-nii heatahtlikke ja asjalikke märkusi püüdis Kruus kõigiti veel pehmedada ja selgeks teha, et nendega kedagi riivatud pole. Ainult ksv! Huik, kes vahepeal juba organiseerimatuile selja pööranud ja üle EÜS ühenduse läve astunud, oli veidi sapine ja tahtis prohveti nahasse pugedes näha 10. majasteedi nõrgemana kui lahkuvat eelkäijat, kus prohvete ise ^{1/30} majasteedi oli. Ksv! Muhel polnud aga oma vastse seltsikaaslase ennustusega sugugi nõus ja väitis oma kogemuste najal, et iga järgmine majasteet on oma eelkäijast kõigiti parem.

Ksv! Pärtepoeg pidas paremaks 9. Edustuse lõppaatuses piirduda õige väikese osa mängimisega ja musitseeris hoolega kulisside taga enda lõbukuks ja meelelahutuseks neile, kes parlamendi-toas püüdisid seedita ksv! Marmoril arvude rägastikke — peamiselt tudengiköögi kohta. Muide oli Marmoril tol vaikselt õhtul kõige enam rähklemist ja vist kõige tänamatum oli tal olla kassapidaja osas ja kasseerida reparatsioonid neilt, kes tahtsid osa võtta ühisest mitteametlikust majasteedi sur-

matunnist, mil tudengiköök oma suurele majasteedile parimat serveerida tõotas.

Tugev kontrast ilmnis presiidiumi lauas. Mugavas poosis, silmnähtavalt mitte halvast tujus istus üliõpilaskonna senior ja suhtus noisse viimse koosoleku pisiasjusse kõige suurema erapooletusega. Temast pahemal seevastu istus kaasõpilaja õige kurva näoilmega, kelles ära tuntu lahkuva majasteedi seniori ksv! Siiskat. Aga õige raske oli teda tõepoolest funda, eriti kes teda „iluduskuninganna päevil“ nägid. Ka presidendi parem käsi — ksv! Rutoffi isikus — oli harilikust tõsisem.

Mitte kaua kestnud likvideerimis-koosoleku lõpetas president üsna lihtsalt ja lubas mõne minuti pärast veelkord koguneda, et likvideerimisprotokollile ametlikku sanktsiooni anda. Vahepeal jätkus aega surmatunnile ettevalmistajail veel veidi jutelda ja EÜS-i ja VÜS-i esindajad ksv! Rebane ja Suks kasutasid juhusit, et tuttavaks saada ja surusid vastsetena tuttavatena kaua teineteise kätt.

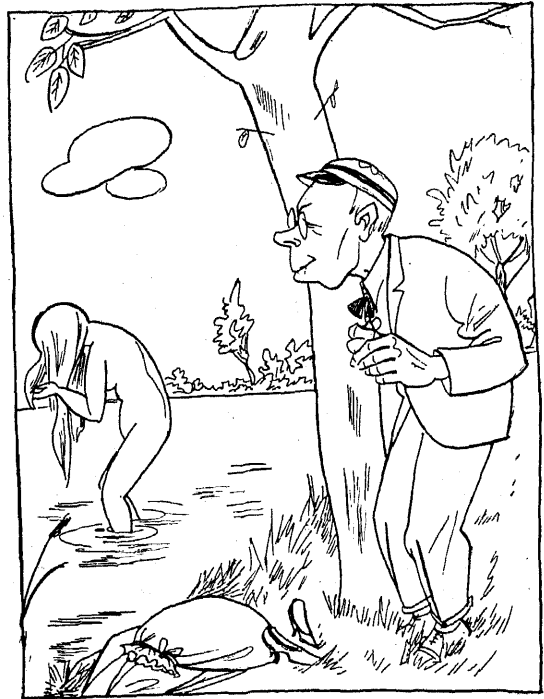
Lõpp oli käes. Aga nagu kahju oli lahkuva ja lahkumisel pehmedaamiseks oli vististi mõeldud järgnevat õhtusööki lugemislaua — too mitteametlik kadunud majasteedi matus. Aga kahjuks toda õhtut iseloomustas kohutav igavus ja mingi külgesündinud ametlikkus.

Beka.

Nad valmistuvad

Stud. theol. Joosep Plinnberg valmistab ennast praktiliselt heebrea keele eksami vastu.

Stud. med. Nagelson peab andma eksami anatoomias ja püüab nüüd end selles suhtes kõigiti täiendada.

Üks kirjanduslik intervjuu tudengkonnas.

Richard Roht väitis, et „elu on ilus“, kuid mina neridiks — elu on imelik. Jgas inimeses pesitseb üks putukas, kelle nimi on huvi. Sellest-samast huvist tagasihufatult botaanik ei saa looduses sammugi kõndida, kui juba ei pea kraavi kaldal kummarduma mõnda isevärki taimenäpsekest vaatama — kirjandustegelane on kui naelutatud vaateakende taha, kui algab sügisene uudisteoste hooaeg ja põhimõtteline margikorjaja satub ärevusse isegi tänaval lebava margistatud kirjaümbriku nägemisel. Ehk on haruldus?

Kuigi ma mainitud kategooriasse ei kuulu, siiski on minul ka huvi — teiste huvisid teada saada.

Selleks ma siis korraldasin intervjuu tudengkonnas kultuurinimese tähtsama probleemi — kirjanduse üle.

Et mitte kohe peetuda, algasin ühe vastimatrikuleerunud meesstudengiga — sest neis on ikka koolipoisiaegset idealismi kõige rohkem.

— Kirjandust loed?

— Loen.

— Miks sa teda loed?

— Ajaviiteks!

— So . . . ! Oleksin targasti teinud, kui ma kohe oleksin loobunud edasi usutlemisest.

— Aga . . . kas sinus ei peitu ka vaimlised tarbed, mis nõuavad nagu rahuldumist . . . või nii? Noor tudeng aga löi lahti hoopis teised registrid ning lausus täis pahameelt.

— Loeksin, kui meie eesti keele õpetaja ei oleks kasvatanud vastumeelsust kogu raamatukupatuse vastu. Kujuta ainult. Kõiksugu vana prahti laoti sulle virna viisi ette ja sina muudkui loe. Lugesin nii et silnad punased, kuid ikkagi polnud härra kooliõpetaja arvates küllalt. Ma olen ka inimene . . . kui sind ainult kartulitega toidetakse, siis tõesti varsti läheb kartuli nägemisestki sõda pahaks. Nii on kirjandusegagi — ilma mu maitset ja kalduvusi arvesse võtmata — ma pidin lugema ja lugema . . . Vähe sellest. Õppisin küll Tehnika-koolis, kuid õpetaja pani meid draamasid ja romaane kirjutama. Just kui meil oleks veel vähe kirjaseppi! Nüüd armastan vaid kerget ja naljakat!

Too interjueeritav oli puht olu- ja koolipoliitika ohver.

Teine usuletav — tudeng vabariigi algupäevilt, mil kergeste võimaluste juures tehti rängalt võiga — päris üllatus, kui sihtisin jutu kirjandusele.

— Kust kurat ma seda raha pean noppima . . . Ei jäua enam vajalikke

vekspilankegi osta. Aga, noh, kui just nii väga tahad teada saada, mis ma loen . . . siis, kui midagi kätte juhtub või tütarlapsed toovad, sorin läbi. Kui eelistan põnevast raskepärastest ja venivast. Kus juba tõsised eluprobleemid hakkavad kerkima, selle raamatu vajutan klõps kinni. Intriig — põnevus puudub meie romaanis — ilmloomata targutatakse elumurede kallal. Vaat, kui kirjutada kirjanike omavahelelisist „kaklustest“ üks romaan. Sellest saaks alles lõoknumber.

— Miks sa raskepärast ja sügavat vihkad?

— Lihtsalt sellepärast, et muidugi unerõõvijaid muresid niikuinii küllalt . . . kui sa veel kunstlikult oma meeleolu allapoole pressid — siis tõesti enesefapmisest palju enam ei puudu. Prosaistid ja luuletajad saagu hädaldamisest ja viirsemisest lahti. Lõõgu rõõmsad noodid oma raamatus helisema — siis tuleb rahvaski järgi ja on elurõõmus!

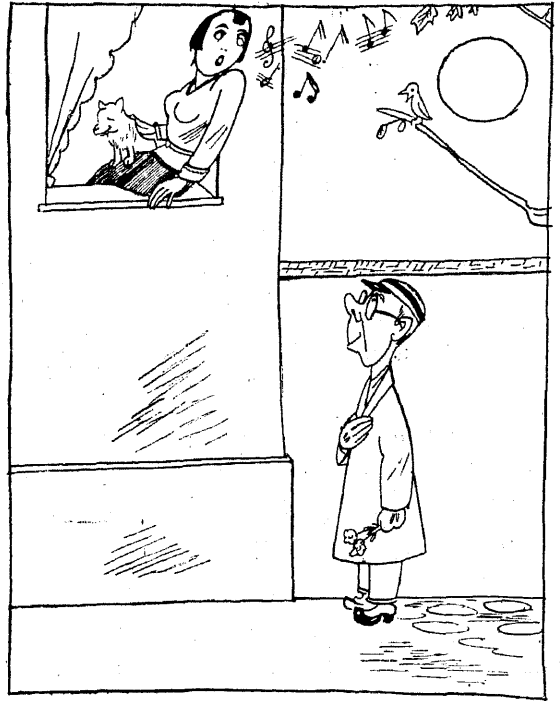
Kaks esimest intervjuud kahelt eri ajajärku kuuluvat inimeselt olid pooleldi äpardunud, kargasin siis ühele oma sõbrale, kes hiljuti abiellus, kallale.

— Ah, kirjandust! Noh, mul muudki teha . . . stuudium,

e k s a m i t e k s.

Stud. phil. Adelheid Knokberg valmistub harjumuste mõjul veel endist viisi inglise keele eksami vastu.

Stud. rer. nat. Teofilius Pumpsman valmistab end eite linnulaulu praktikumi jaoks.

— Värske naisemees, mis? Pole aega!
— Hoopis iseasi. Aga ma lihtsalt ei kannata tuhnimist ei ajalehis ega raamatuis. Kui tuju on just sant, siis ruffan kinno... õhtul on hea söögiiisu ning kõik. Ma armastan ikka niisugust tööd, kust midagi sisse tuleb, sest olen majandusmees ja õpin majanduseadust!

— Oh, sa püha lihtmeelsus, õelsin talle. Et otsekohene olla, ühtlen, et minus hakkas juha viha lõbusa-tujulise meeleolust üle kasvama.

Vahepealsed usutletavad kuulused põllumajandust ja rohuteadust õppivate hulka ja neid ei huvitanud peale karulikasvatuse ja joodfinktuuri valmistamise üldse midagi.

Mu lootus aga filoloogide kõrval oli üks aastaid studeerinud ja mitte ühegi eksamiga maha saanud rikas pärija. Mis ta muud teeb, kui joob ja loeb, arutasin endamisi.

— Õige, loen, vastas rikas pärija.
— Oled nii siis tuffav Mait Metsanurga „Sr. Arraste ja poegadega“ ning Jakobsoni „Kolme vaeva teega.“

— Ei!
— Aga Tammsaare „Tõde ja õigus“?
— Ei!
— Loed siis vist Edgar Wallace'i ja Sherlock Holmesi?

— Ei.
— Lastejutte?

— Ei.
— Luuletusi?
— Ammugi mitte!
— Tont sind võtku. Mis sa siis loed?
— Lugesin Galsworthy „The Forsyths Saga“ ja nüüd algan Thomas Hardy kogutud teoseid.

— Oma seega ei armasta?
— Olen armastanud ikka peeneid jooke, kannud inglise ülikonda ja seetõttu armastan ka võõrast kirjandust. Pealegi meie organisatsiooni raamatukogus pole ühtki uuemat teost.

Mu viimaseks lootuseks jäid filoloogid. Nad on aga sedavõrt kavalad ja eneseteadlikud inimesed, et katsumad sind kohe võõraste nimedega tümaks teha. Vähe sellest. Jutu järgi on nad lugenud kõike ja kui tegelikult pole — siis tehakse vaid asjatundlik nägu ja lausutakse — „muidugi tean.“

Teose pealkiri, autor ja kriteerium on ju ajalehe joonealuse arustuse kaudu üpris kergesti hangitav.

Need vähesed, kes tõesti ihkaksid lugeda uuemat toodangut, ei saa seda rahapuudusel, määratu järjekorra tõttu raamatukogudes. Alma Materi raamatukogu annab aga ilukirjandust ainult „teaduslikuks“ uurimiseks.

Mu viimane usutletav pani punkt käsilolevale vestele.

Oli üks sõõriku näoga, elurõõmus naistudeng, kes ihkab rohkem kohvikut, kino ja lõbustusi, kui elu igapäeva.

Ta sädistas mulle ise:
— Küll on need kirjanikud ikka huvitavad inimesed. Just nagu raamatuteski igapäev priks ja praks käib sulelahing ajalehtedes.

— Meeldib teile?
— Mulle meeldivad raamatutest ainult õrnad, värvilised looduskirjeldused. Teate, lugesin „Nipernaadit“...

— Kas Rembrandti ka tunnete?
— Ma lugesin temalt ühe seeria uhkeid sõjajutte.

Oulem.

ÜLIÕPILASLEHE tellimisi Tartus võtavad vastu

1) „Üliõpilaslehe“ talitus (töötundidel), 2) Akadeemiline Kooperatiiv — Jaani 7, 3) Üldine Ajakirjanduse Kontor — Rüütli 11,

Stud. theol. Friedrich Voldemar Vann †

On kurb, kui lahkub elust oma elutöö sooritanud töömees. Lohutuseks jääb vaid see, et ta on oma töovilja vähesel määral näinud. Kuid palju kurvem on aga kaotada noort sõpra, kes alles rühkimas kõrgete eesmärkide poole.

Surm on julm väisur. Kes on kuulnud teda koputamas, kui ta tahab sisse astuda? Ei, ta tuleb küsimata ja koputamata, sinna, kuhu ta heaks arvab ja sel ajal, nagu talle sobib. See on paratamatu, see on seadus.

Aga kui tuleb keegi ja ütleb sulle: „Vaata, võta ennast kokku, ma räägin sulle ühest kurvast juhtumist. Sinu sõber Freder Vann on surnud!“ „Kes? Kes?“ Ei, sa ei usu. See ei ole kuidagi võimalik.

Siis aga läbib kauge kellakuminana üle teatava ajavahemiku

ikka jälle sama mõtte teadvuses — tema surnud.

Ta oli noor ja tahtis elada ning töötada. Ta soovis elust ja elamisest rõõmu tunda, suhtus kõigele ümbritsevale alati heasoovlikult. Sealjuures oli rahul oma saatusega ning kõigis muredes-rõõmudes elujaatav, kiirelt kontakti leidev ja vennalikult sobiv lähemate ja kaugematega.

Fr. Vann astus ülikooli 1925.a. usuteadust õppima. 1926. a. peale oli EÜS. Huljehtie liige. Ülikooli-töö kõrval võttis innuga osa seltsi tööst ja tegevusest, olles mitmes ametis. Peale selle töötas Akad. Usuteaduse Seltsis ja Akad. Skautide Seltsis.

Kurnav haigus sundis teda sel kevadsemestril ülikoolitööst loobuma. Nüüd on ta jäädavalt meie keskest lahkunud. Tema koht sõprade ringis jääb asendamatuks. Jäävad mälestused kallimeelsest sõbrast.

Hans Roos.

3 beebit — 3 öde — 2 etendust.

Kevade, kuigi hiline, ei tule jälgi jätmata. Enne pühi lendas Tallinna kokku teatritegelasi igast ilmakaarest „dramaatiliseks“ kongressiks. Kõkkukantud sõnamaterjal on praegu kirjastamisel.

Seltside rühm mõõdunud üliõpilasedustuse valimiste puhul võttis oma tegevuskavva muuseas akadeemilise amatöörteatri loomise küsimuse.

Kevade mõjub tudengeisse teaterlikult. Varsti hakatakse harrastama suuri liigutusi, mõtlen mai vastuvõttu vabas õhus ja korteris. Mõtlen aga ka neid žeste, millega tudeng hakkab peatselt poseerima õppejõu ees — eksameid. Neid järjekordseid komöödiad ja tragöödiad ülikooli katuse all, millele õigusteaduskonna mehed ja naised märgukirja-proloogiga juba algust teinud!

Kõik läheb uues tempos.

Te näete, et teatrisaali „kurjem“ vaatajagi on vestmise tujus ja näib oma ülesande unustanud. See on kevadest.

Nagu sellestki on allakirjutanu soov juttu teha viimastest jandist, mida „Vanemuise“ teater hiljuti esitas. Ja nimelt mitte sellest jandist, mis sündis kulisidest taga, vaid mis „Minu beebi“ nime all mängiti päris laval. M. Hennequin on seda kirjutanud. Hästi kirjutanud, s. t. naerda sai algusest lõpuni (ekslarvamuste vältimiseks: arvustaja oskab ka naerda).

Muidugi tuli tundlikum, esteetilisem silm kinni pigistada, et rõõmu tunda Ketty lõpmatuse korduvast voodironimisest, William Harrisoni otse vihale provotseerivast totakast maskist. Aga

naer olla ju lõbu teiste nõrkusest. Pr. Teetsov ja hr. Pöder on küllaltki vilunud näitlejad, et neid nõrkusi meisterlikult üle kanda kehastatavatele kujudele. Ses mõttes kujunesid lastetu Ketty Harrisoni valelikud „tõed“ väga humoorikaiks. Ja Williamil oli tõesti põhjust välja valada oma lihtmeelset isarõõmu nii „vaikseloomuliste“ beebidele, kes oma osa hiilgavalt täitsid. Tõsist rõõmu võis tunda A. Vaino Jimmy'ist, kes söögihimulise lastetoomise-masinana tekitas pidevat tuju. Mõelgem tema miimikale esimeses vaatuses Savoy-affääri järelejajana (nea õige vahel silme pilgutamas — kui armukade William ahvardas), tuletagem meelde tema „naerge aga, naerge“ 2-ses vaatuses, kui ta oli kaubelnud amme Helveetsiast, sest seal olevat hea piim.

Küllalt.

Siiski veel: J. Suvorova saatis Jimmy naisena hästi tragil ja pr. Libene kasutas õnnelikult oma kujude monopolit — seekord vanatüdrukuna, kellele „piim läinud pähe.“

Härra Türk lavastajana löikas ohtrast käteplaginast loobereid. —

Kolmest beebist oli järgmisel õhtul saanud kolm puhastverd öde. Kuid mitte ameerikalist, vaid venetõulist, Čé h o v i ajast. Riia venelased mängisid Saksa teatris tema „K o l m ö d e.“ Tragöödia. Mele siin-kasvanud noorsoole kindlasti arusaamatu. Mitte ainult keeleliselt, vaid ka sisuliselt. Kas võime üldse kujutella, et inimene, kellel on teenistus, sellega oma igapäevane leib, korter ja

samovar, on nii põrguliselt õnnetu omas seisukorras, et võib halada neli vaatust läbi?

Olga on resoneerunud vanatüdruk. Maašal on mees, keda ta ei armasta, Iriinal pole meest, keda ta armastaks. Neli vaatust traagikat elu tühjusest, kus keegi pole millegiga rahul, ja ometi ei tea, mis tal puudub. Ainult pedagoog Kulöögin suudab ennast petta: „ja davoolen, ja davoolen, ja davoolen!“

Kurb hakkab selles ümbruses. „Unõlo“ ütleb venelane. Jääd ainult mõtlema, milline meistrikäsi on joonistanud neid elavaid vene provintselu kontuure. Hingestanud neid lõpmatuid „steppe“ venelase melankoolses hinges.

Čé h o v oli Moskva Kunstiteatri lemmikkirjanik. Kui see teater tähendas suurt peatükkj teatriloo, siis ei tohi selles puududa Čé h o v i nimi. Ja kuigi hakkame võõrduma mineviku-vaimust, Čé h o v ei sure. Ei sure vene rahvas, ei vene kunst — kõigi kolhooside ja pjätiletkade kiuste.

Draama esinduse juurde tagasi tulles märgin Unger i lavastusvoorusi: seisundite ja asendite maalilikust, äärmist rahu ja liikumise distsiplineerimist. Näitlejaist V ö r u b o v (mängis Jurovski asemel, suutis anda tundelise ideaalides varisenu Andrei Prosoorovi, eriti esile purtskavale 3. vaatuses lõpus — enesepettes ja pihtimuses ödedele. Muide — kogu ansambli funktsioneeris laitmatult.

Kaks etendust naeru ja nuttu! Kulus meile ära. Muidu suureme uude materjalistlikku asjalikkusse. Br. Pärl.

Stud. rer. gymn. Artur Veborn †

Artur Veborn sündis 1905. a. Neerutis metsavahi pojana. Lõpetas Sõjakooli 1927. a. Teenis n-leitnandina Tapa Soomusrongide Rügemendis, kust ta komandeeriti Tartu Ülikooli Kehalisekasvatuse Instituuti.

Kadunu oli meie silmapaistvamaid sportlasi, eriti talispordi, suusatamise alal, milles ta oli ka üliõpilaskonna meister. Suusaretkel tabaski teda õnnetus (27. veebr. s. a.).

Sportlise liikumise organiseerimises on ksv! Artur Veborn meie üliõpilaselus tugevasti kaasa aidanud. Korp! Sakalas oli ta kauemat aega kehalise kasvatuse maister.

Kuid kõige valusam on tema kui kaasvõitleja kaotus. Tema tasakaalukas, vastutulelik, elurõõmus iseloom ja vennalik alati valmisolek abiks jätsid mälestuse, mis ei kustu. Sit tibi terra levis!

Rootsi keele õpperaamat.

Nils-Hermann Lindberg: Rootsi keele õpperaamat. VIII + 155 lk. Tartu 1930. J. G. Krügeri kirjastus. Hind Kr. 3.—

1913. a. kutsuti Jena ülikooli juures ellu esimene Rootsi lektoraat. Käesoleval silmapilgul on neid Euroopas 18. Aasta-aastalt on rootsi keele õppijate arv näidanud tõusvat tendentsi. Praegu leidub rootsi keele õppijaid aastas 700 ümber.

Tarvidus ajakohase õppevahendi järele on mitmel korral ennast teravalt tunda annud. Küll on vahetevahel mõningald õpperaamatuid trükist ilmunud, kuid need pole täiel määral vastanud praegusaja pedagoogilistele nõuetele. Et see nii, seda võib eeskätt tunnistada see, kelle ülesandeks on õppimist juhtida välismaade ülikoolides.

Seda puudust on Tartu rootsi keele lektor mag. N. H. Lindberg kiiduväärse algatusega suutnud kõrvaldada. Mag. Lindbergi 155-leheülejeline õpperaamat on koostatud õnnestunult. Raamatu esimeses osas leidub lugemistükke kõige elementaarsemast kuni keskpäraste jutukesteni. Esimeste lihtsamate lugemistükkide väljaõõtamine seab suuri nõudmisi väljaandjale, sest osutub sageli väga raskeks lühikestest sidumata lausest moodustada harjutisi, mis ühtlasi oleksid kergelt arusaadavad ja pedagoogiliselt õiged. Nimetatud raamatu autor on minu arvates seda rasket ülesannet lahendanud eeskujulikult. Juba esimesed lugemistükid annavad algajale kaunis rikkaliku tagavara nendest sõnadest, mille peal tõelust üles ehitada võib igapäevastest toimingutest. Tekstide väärtus on mitmekülgne ja huvitav: tõsisel ja naljalaadilisi jutte, luuletisi, kõnelusi, anekdoote, ajalehe sõnumeid ning kuulutusi. Ühtlasi leidub esimeses

osas juba lugenuile hästi konstrueeritud tõlkeid. Iga lugemistüki juurde kuulub eriline sõnajärjestis, kus toodud vastav eesti- ning saksakeelne tähendus. Peale selle leiame veel sõnalise järjestisi tähelepanu juhtimiseks lugemistükkidele, kus sõna esineb esmakordse't. Sõnu ja väljendisi, mis puutuvad Rootsi oludesse ja selle geograafiasse, ajalukku ning literatuuri, aga ka raskemaid konstruksiooni ja vorme seletatakse lühidalt eriliselt osas.

Grammatikaalne osa, vaatamata oma piirdumisega 35 leheküljele, on nii kokku seatud, et ta algajale pakub olulisemat. Midagi tähtsat pole välja jäetud, midagi üleaurust pole ka sisse toodud.

Paremus võrreldes teiste õpperaamatutega seisab selles, et tarvilisemad sõnad jaotatud 13 mõisteklassi. See on hea alus kõneharjutustele ning tõstab kahtlemata raamatu väärtust parilõõrina, mis suureks abiks Rootsi matkajal.

Mitu asjatundjat on arvustanud lektor Lindbergi raamatut kiitvalt ja peale Tartu on see ka võetud õppealusena Varssavi ja Berliini ülikoolides.

Võib veenvalt väita, et ka teised ülikoolid lähemas tulevikus seda tarvilist võtavad. Raamatu õnnestunud koostis peaks olema sellele edu ja levitamise kindlamaid aluseid.

Hj. Pöhl.

Tartu Üliõpilaskonna Muusika Sektsiooni vaimulik kontsert.

Pühapäeval, 19. aprillil oli ülikooli kirikus Tartu Üliõpilaskonna Muusika Sektsiooni vaimulik kontsert Mendelssohni helitööst.

Kontsert algas VI orelisona: diga (Mendelssohni loominguga oreliliteratuur sisaldab 6 sonaati, prelüüdiume ja fuugasid) A. Karafini ettekandel. Orelikunstniku korrektne ja hoolikalt viimistletud tõlgitus lõi sonaadile värvika helipildi, mida oli huvitav jälgida. Teisena esines E. Laanenbek aariaga: „Kes mind kõigest hingest“ orat. „Eliasest.“ Laulja saavutas oma sümpaatse esinemisega hea mõju tõsise meeoleu süvendamiseks.

Kontserdi kaaluvama osa täitis Psalm 95, mille ettekandel olid tegevad: Sektsiooni segakoor A. Karafini juhatusel, solistidena L. Patrasson (I sopr.), E. Virkhaus (II sopr.), E. Laanenbek (tenor) ja orelil E. Kiris. Mendelssohni vaimulik loominguks on meile tuttavad ta suurteosed mõlemad oratooriumid —

„Paulus“ ja „Elias“ (orat. „Kristus“ jäi lõpetamata). Helilooja väiksemaid vaimulikest teoseist on eriti kuulsaks saanud geniaalne Psalm 114. Viimase kõrval väärib tõsist tähelepanu kõne-alla-oleva kontserdi kavva võetud ilus ja hoogne Psalm 95, mille ettekanne õnnestus üliõpilaskooril võrdlemisi hästi. Koori bass esines õige ilmekalt, kuna aga tenor seekord kaldus juba oma väikse kogu pärast forsseerima ja esindas koori nõrgemaid külgi. Naishääled laulsid võrdlemisi rahuldavalt. Vanemate solistide E. Laanenbeki ja L. Patrassoni jõuküllase ja kunstikõrge esinemise kõrval võis rahuldustundega jälgida ka lauluõpilase E. Virkaasi laitmatut kaasateotsemist solisti osas.

Orelil saatis osavalt ja elavalt Ed. Kiris. Kontsert oli ilusaks tõsise muusika nautingumomendiks ja oleks väärt suuremat osavõttu publikult.

R. Ritsing.

Korp! Fr. Aeterna viie aastane.

Käesoleval aastal 7. mail saab täis 5 aastat korp! Fraternitas Aeterna Tartu Ülikooli valitsuse poolt kinnitamise päevast. Nimetatud korporatsiooni mõte tekkis 1922. a. sügisel, kusjuures asja algatajateks olid ksv! ksv! V. Dessin, G. Avksentjev, V. Loik ning vil! O. Steffen (kes praegu kõik korp-i viilistlaskonda kuuluvad). Sama aasta 9. novembril kirjutati korporatsiooni asutamiskavale alla, misugust tähtpäeva korporatsiooni faktiliseks asutamise daatumiks peetakse. Algul tegutses korp! ametliku kinnitamiseteta. Koguti liikmeid, töötati seesmise korralduse alal. Alles 1926. a., kui korporatsiooni põhialused juba küllalt tugevad tunti olevat avalikuks väljaastumiseks, saadeti organisatsiooni põhikiri kinnitamisele, mis ka sündis. Korporatsiooni värvideks võeti vene korporatsioonidele traditsioonilisteks saanud: must-valge-oranž (samu värve teistes variatsioonides kandsid mitmed ennesõjaaegsed vene korporatsioonid, muuseas Peter-

buri „Neoruthenia“ ning praegu Danzigi V. Ü. Ü. „Arcinia“ ning Riia „Ruthenia“), millede tähendus — mehisus: puhtus: sõprus. ¹⁾ Juba algusest saadik on korporatsioon endale eesmärgiks seadnud, oma nimele vastavalt, olla oma liikmeile tõsiseks vendluseks ning kõita neid omavahel kestva sõprusega. Seniajani on see noorte hoolsa valiku tõttu korda läinud ning korporatsioon valitseb asutajate-liikmete kinnituste järele sama soe ning südamlük omavaheline läbisaamine, mis algaastail, mil vaid säärane õhkkond registreerimata n. ö. õigusega korporatsiooni olemasolu võimaldas. Sedasama näeme ka sellest, et viimastel aastail ei ole olnud ka noorliikmete väljaastumisi. Vahekord teiste vene üliõpilaste organisatsioonidega on kogu aeg olnud sõbralik, välja arvatud vahejuhtumine

¹⁾ Korporatsiooni juhtlauseks on „unitas vincit“ (ühendus võidab).

korp! Fraternitas Slavia'ga, mille järelalusena see suleti. Fr. Aeterna piüüded Tartu vene korporatsioonide liitu asutada ebaõnnestusid. Fr. Slavia vastuseismise tõttu, kes viibimata ühinemist nõudis, millega Fr. Aeterna nõus ei olnud. Korporatsioonil on sõpruslepingud sõlmitud Danzigi vene üliõpilaste ühingu „Arcinia'ga“ ning korp! Boeteia Tartu ning Tallinna osakondadega. Praegu on tõstetud küsimus liidulepingu sõlmimisest Riia vene korporatsiooni „Ruthenia“ga. On osa võetud Üliõpilaskonna Edustuse ning Vene Üliõpilaste Liidu Eesti tööddest. 1930. a. sügisest saadik asub korporatsioon uutes nägusates ja suurtes ruumides — Lille tänn. 16 alumisel korral. Korp! on endale soetanud mööbli ning 600 köitelise raamatukogu. Korp-i praegusse koosseisu kuulub: 6 viilistlast, 9 auvilistlast, 7 üliõpilasvilistlast, 16 tegevning 4 noorliiget.

B. Taggo.

Üliõpilaskonna Edustuse koosolekuid.

Üliõpilaskonna IX Edustuse 12. koosolek 28. märtsil 1931. a.

Koos 21 ksv! juhatab ksv! Paalman, protokollib ksv! Rutoff. Päevakorras: 1. Protokoll, 2. Soome-Eesti üliõpilaspäevade resolutsioonid, 3. Edustuse kodukord 1. lugemisel, 4. Põhikirja § 26 parandus I ja II lugemisel, 5. Juhatuse ettepanek ametite üleandmise tähtaja määramiseks, 6. Üliõpilaskonna märgukiri õigusteaduskonnas õppetöö korraldamise asjus ja 7. Läbirääkimisi.

Päevakorra punktid 1. ja 2. lähivad õige kiirelt, sest sõnasoovi ja nende kohta ei ole. Ei teki vaeelusi hõimupäevade resolutsioonide juures, olgugi et nende vastuvõtmisel hõimuesindajate koosolekul oli lahkarmisi ja need häälteenusega läbi läksid, mitte aga ühel häälel, nagu see Edustuse koosolekul sündis.

3.

Vana Edustuse kodukord töötati ümber vastavalt uuele põhikirjale. Igas peatükis tehakse parandusi koosoleku poolt. Võetakse sisse kodukorda, et esimehe või tema abi puudumisel võib Ed. koosolekut juhatada esimehe määramisel üks juhatusel liikmetest. Pikemalt peatatakse hääletamiskorda ning küsimuste ja arupärimiste kohta puutuvate peatükkide juures ¹⁾. Samuti on kodukorda sisse

¹⁾ Pikemalt puudutatakse seda järgmises Üliõpilaslehe numbris eri artiklina.

võetud, et Ed. koosolekute osavõtt on Ed. liikmetele kohustuslik. Puudumise põhjusest peab Ed. liige teatama juhatusle nädala jooksul. Mitte-teatamise korral loetakse puudumine põhjusetuks.

Kodukord võetakse 20 hääle pooltolemisel I lugemisel vastu.

4.

Uues põhikirjas, milline oli Ed. koosoleku poolt 2. lugemisel vastu võetud, puudus § 26 — milline näeb ette juhte, kunas tarvilik on $\frac{2}{3}$ koosolevatest häälest, mis ei ole aga vähem kui absoluutne enamus üliõpilask. Ed. liikmete arvust — vastav märkus, et tarvilik on ka ette näha selle § nõue ka „endiste otsuste muutmiseks või tühistamiseks.“ Tehud täiendus saab 20 hääli poolt I kui II lugemisel.

5.

Uues põhikirjas ei ole määratud, missuguse aja jooksul peab toimkondi üle andma vana Edustuse ametnikkude poolt uutele. Selleks on juhatus välja töötanud järgmise määruse, milline kinnitati ühel häälel: „Uus juhatus ja toimkonnad on kohustatud ametid senistelt ametnikkudel üle võtma ühe nädala jooksul peale valimiste kinnitamise ülikooli valitsuse poolt välja arvatud „Üliõpilaslehe“ toimetuse, kes seda teeb 1. juuliks ja kelle ametiaeg kestab järgmise aasta 1. juulini.

Üliõpilaslehe ja üliõpilasmaja aruande esitamise tähtajaks määratakse 1. juuli.

Ksv! Muhel kannab ette põhjused, miks kerkis üles mõte saada ülikooli valitsusele märgukiri õppetöö korraldamise asjus, seni on kuulnud etteheiteid üliõpilastele, et nad olla laisad, et nende vaimline tasapind olla madal jne. Kuid ei ole kunagi küsitud üliõpilastelt, kuidas on võimalik neil praeguse korralduse juures töötada. Eriti silmatorkav on olnud võõr olukord õigusteaduskonnas, kus pooltes ainetes loetakse võõrkeelele, milline on meie keskkoolist kõrvale jätetud. Juba esimesel aastal peab kuulama üliõpilane venekeelseid loenguid, kuid pole võimaldatud seda keelt varemini õppida, ja sooritada eksameid. Üliõpilased on sellega hädas — ja peavad tarvitama igasuguseid kõrvalmeid, et kuidagi eksami sooriada. See takistab korralikku õppetööd ja jääb kängu teadusliku keele arenemine.

Võetakse vastu järgmised märgukirja esitamise teesid: 1. Et ei suurendataks võõrkeelsete loengute arvu õigusteaduskonnas, ei ainetes koondamisega võõrkeelsete õppejõudude kätte, ega ülesannete andmisega noorematele, eesti keelt puudulikult valdajatele õppejõududele. 2. Et ei sunnitaks üliõpilasi vähemalt esimesel aastal kuulama loenguid ja sooritama eksameid vene keeles, kuna sellega paisatakse segi üliõpilaste normaal õppetöö plaan.

3. Et suurendataks kontakti õppejõudude ja üliõpilaste vahel ka venekeelsetes ainetes, vähendades keelelisi takistusi eeslastest abiõppejõudude määramise teel.

4. Et võõrkeelsetes ainetes nõutaks suuremat käsitlust eesti ainej-

kule ja lähelepanu pööratakse Eesti oma seaduste tundmisele.

5. Et kinni peetaks võorkeelse te loengute pidamiseks antud tähtaegadest ja antud kohustuse mitteäitnud õppejõude jäetaks kohtadele ainult kohuseäitjatena ja et ei antaks ülesandeid noorematele mitte eesilastest õppejõududele, kes eesti keelt sugugi ei valda või puudulikult valdavad.

6. Et koostataks Ülikooli seaduses ettenähtud õppekavad, et loengute kavade koostamisel loengute ajad jaotataks ratsionaalselt, et eksamite äähtpäevade määramisel peetaks silmas ainetes isüklilist järjekorda, ja et õppejõududele ei võimaldataks määrata oma ainetes eksamiäähtpäevi lühikeseks ajavahemiku järgi.

Märgukirja jäpsem väljatöötamine antakse juhatuses hoolde.

7.

Läbirääkimiste all sõna ei soovita.

IX Edustuse 13. koosolek 17. apr. 1931.

Koos 22 ksv! Juhatab ksv! Paalman, protokollib ksv! E. Veidenbaum.

Päevakorras: 1. Protokoll, 2. Edustuse kodukorra 2. lugemine, 3. Ettepanek kehalise kasvatuse toimkonna asutamiseks Edustuse juurde, 4. Ettepanek üliõpilaste kehalise kasvatuse ja tervishoidlisse kontrolli suhtes, 5. Valimised (palgaline sekretär ja ISS kongressi esindaja) ja 6. Läbirääkimisi.

1.

Protokoll kinnitatakse ühel häälrel

2.

Edustuse kodukord võetakse vastu teisel ja lõpulikul lugemisel ilma sõnavõtuta.

3.

Ksv! Paalman: üliõpilaskonna VII Ed. lõpupäevil valiti sporditoimkond, kelle ülesandeks oli üliõpilaskonna sportlikkude küsimuste arutamine ja sportliku keskkorralduse loomine. Toimkond on seni töötanud, kuid nüüd pooldatakse, et Edustuse juurde peaks asutatama alaline kehalise kasvatuse toimkond, samadel alustel nagu senine spordi-toimkond. Koos seis on ette nähtud seitsme liikmeline, kusjuures juhataja ja kaks liiget oleksid valitud Edustuse koosseisust ja neli väljastpoolt Edustust. Küsimus on vajalik otsustada vana Edustuse poolt, et uus Edustus valimistel saaks sellega arvestada.

Ksv! Huik pooldab, et küsimuse otsustamisel tuleks ära määrata, et väljastpoolt valitud liikmed oleksid eri organisatsioonid tüübit, sest just selles toimkonnas on vajalik, et kõik üliõpilasringkonnad oleksid esindatud.

Sellele ettepanekule vaielatakse vastu; ksv! Paalman tähendab, et toim-

konda kuuluvad veel sõnaõigusega kehalise kasvatuse instituudi õppejõud. Peale selle peab toimkond alalist kontakti organisatsioonide esindajate koosolekuga ja sportiliste organisatsioonide esindajatega.

Juhatuses ettepanek võetakse ühel häälrel vastu.

4.

Ksv! Paalman teatab lähemalttööst, mida on teinud ülikooli juures tervishoidliku kontrolli teostamise arutamiseks moodustatud segakomisjon.

On jõutud nii kaugele, et saab sisse seada kehalise kasvatuse tunnind ülikooli võimlas. Edustus peab ainult esitama vormiliku ettepaneku selleks. Kaalumist vajab kuuldus, et selleks sissetulekuid kavatakse hankida erilise praktilise töö maksu näol. Seda ei saa pooldada. Kehalise kasvatuse sisseadmist sunduslikuna pooldatakse l õppeaasta piires. Kuid Edustus võib seda ainult siis pooldada, kui see lisakulusid ei too. Tervishoidlisse kontrolli küsimus on lahendatud nii, et ülikooli astujailt nõutakse tervise-lehte ja teostatakse tervishoidlisse kontrolli kogu ülikooli aja kestel.

Võetakse vastu järgmine ettepanek: Astuda samme ülikooli valitsuse ees sundusliku kehalise kasvatuse elluviimiseks üliõpilaskonnas ülikooli asunutele vähemalt esimese kahe semestri kestel ja ühes sellega teostada üliõpilaste tervishoidlikku kontrolli. Sammude astumine selles asjus ülikooli valitsuse ees pannakse juhatuses peale.

5

Enne palgalise sekretäri valimisele asumist esitab juhatus Edustusele kinnitamiseks ettepaneku, et palgaline sekretär ei saa olla Edustuse liige. Seda põhimõtet püüda laiendada ka teiste palgaliste ametite kohta. Selle ettepaneku vastu vaielb ksv! Mar-mor ja teeb ühtlasi täiendavalt ettepaneku, nimetada valitavat mitte palgaliseks sekretäriks, vaid asjaajajaks. Mõlemad ettepanekud võetakse vastu ühel häälrel.

Ksv! Paalman teeb Edustusele teatavaks välja töötatud asjaajaja tööttingimused. Tema ülesandeks jääb arhiivi korrashoid, bibliograferimine, ametlik informatsioon, jne. Palk kr. 80. — kuus. Juhatuses poolt esitatakse Edustusele kaks kandidaati ksv! Lepik ja ksv! Peri.

Ksv! Karro toob ette mõnda tööttingimust ja tähendab, et selge peaks olema, keda valida sellele kohale Rühma-politika peaks jääma kõrvale.

Ksv! Siil — ei pea õigeks ksv! Karro eelarvamist ja kahtlustamist teistele rühmadele, et siin otsustatakse rühmituste seisukohalt. Siin on kandideerinud isikud palgalisele kohale, mitte aga üles seatud rühmituste kandidaadid, sellepärast jääb igatüühi Ed. liikmel õigus otsustada oma seis-

kohalt ning õigustamata on teha etteheiteid rühmitustele.

Ksv! Karro, Kallits ja Ots nõuavad kinnist hääletust. Hääletusel saab ksv! Lepik poolt 19 häält — seega valitud.

Järgmisena tuleb valimisele ISS (Rahvusvaheline üliõpilaste omaabi) kongressi esindaja. Kongress peetakse eeloleval suvel Ameerikas. On loota saada sinasõiduks reisi-stipendiumi, sellega tuleks Edustusele maksta vaid väike osa kuludest.

Juhatuses poolt esitab ksv! Siitska kandidaadiks ksv! Paalman, kes valitakse (2 erapooletut).

6.

Järgmine Ed. koosolek määratakse teisip. 21. apr. peale. Samal õhtul otsustatakse pidada veel teine, IX Edustuse viimne koosolek.

Ksv! Muhel tõstab ülesse küsimuse, kas vana Edustus lahkumiskoosviibimist ei korraldaks.

Otsustatakse seda korraldada 21. skv. peale Edustuse koosolekuid.

Ksv! Siil soovib juhatuses kaalumisele võtta kirjastustoimkonna alaliseks muutmise küsimust, milline on tähtis toimkonna töö seisukohalt. Koosoleku lõpp kell 23⁴⁵.

IX Edustuse 14. koosolek 21. IV. 30.

Koos 21 ksv! Juhatab ksv! Paalman, protokollib ksv! Rutoff.

Päevakorras: 1. Protokoll, 2. Kassa aruanded, 3. Juhatuses ja toimkondade tegevuse aruanded, 4. Läbirääkimisi.

1.

Protokoll kinnitatakse ühel häälrel.

2.

Esitatud IX Edustuse, Lugemislaua toimkonna, välisloimkonna, Üliõpilaslehe toimetuse ja majandustoimkonna aruanded võetakse vastu ühel häälrel ettekantud kujul¹⁾.

3.

Kassa aruannete esitamisel teeb rev. toimk. juhataja ksv! Leckbandt ettepaneku, muuta praegust arvepidamist nii, et peakassaraamatut peaks asjaajaja, kuna laekur peaks ainult kassa sissetulekute ja väljaminekute raamatut. Põhjuseks 1. et saaks toimuda kahekorde kassa kontroll, 2. dokumentide alalhoid toimuks raamatup. kaudu, 3. raamatutes tuleks arvestada ka teisi üliõpilaskonna kohustusi, millede sissekandmine ei kuulu laekuri ülesannetesse.

Laekur ksv! Muhel pooldab rev. toimk. ettepanekut ja soovib, et kiire korras välja töötataks üliõpilaskonna arvepidamise kord.

Kassa aruanne, mis näitab üliõpilaskonna varalise seisuh paranemist nimelt fondide arvel, võetakse vastu ühel häälrel

Rev. toimkonna ettepanek võetakse vastu.

1) Toimkondade aruanded ilmuvad järgmises „Üliõpilaslehe“ numbris.

Ksv! Leckbandt tõstab üles raamatu-büroo likvideerimise küsimuse, sest tegevus on jäänud väga vaikseks.

Otsustatakse siiski see küsimus mõnede asjaolude selgumiseni lahtiseks jätta ja juhatusse hooleks anda.

4.

Läbirääkimiste all sõna ei võeta.

IX Edustuse 15. koosolek 21. IV 31.

Koos 22 ksv! Juhatab ksv! Paalman, protokollib ksv! Rutoff.

Päevakorras: 1. Protokoll. 2. Läbirääkimisi.

1.

Protokoll võetakse vastu ühel häälel.

2.

Ksv! Paalman: Lõpetan IX Edustuse tegevuse. Tänan IX Edustuse liikmeid otsekohese ja tõsise koostöö eest, mis võimaldanud viljakat tegevust. Loodetavasti ühinevad minuga kõik IX Edustuse liikmed sooviga edasi anda uuele Edustusele parimaid soove tagajärjekaks tööks.

Koosoleku lõpp 22¹⁵.

* * *

X Edustuse avakoosolek

22. apr. 1931 kl. 22.

Koos 28 ksv!!

Juhatab ksv! Paalman, protokollib ksv! Rutoff ja hiljem ksv! Laasi.

Päevakorras: Avamine, 2. Valimised, 3. Läbirääkimisi.

1.

Koosoleku avab ksv! Paalman — ette lugedes Edustuse isikliku koosseisu. Soovib IX Edustuse nimel jõudu ja head taht viljakaks tööks.

2.

Üliõpilaskonna esimehe kohale seatakse üles ksv! Paalman.

Ksv! Marmor: Üliõpilasseltside rühm koos blokeerunud Üliõpilaskogude esindajaga on X Edustuse suuremaks rühmaks, oleks loomulik ja õigustatud, et suurem rühm saaks esimehe koha. Kuna aga ksv! Paalman on kauemat aega olnud üliõpilaskonna esimeheks ja sel kohal üles näidanud küllaldast objektiivsust, leiab üliõpilasseltside rühm võimaliku olevat pooldada ksv! Paalmani kandidatuuri.

Hääletamisel saab ksv! Paalman poolt 26 h. erap. 2. Seega valitud.

Ksv! Paalman tänab usalduse eest ja tahab tulevikus teotsedes püüda viljaka koostöö poole.

Üldtoimkonna liikmete arvu otsustatakse suurendada kuue peale.

Järgnevad valimised teistele kohtadele. Juhatusse ja toimkondade koosseisud kujunevad järgmiselt:

Juhatus.

Esimees — Hugo Paalman, jur. (*Vironia*).

Abiesimees — Ilmar Tõnisson, phil. (*E. Ü. S.*).

Sekretär — Annaliisa Laasi, phil. (*E. N. Ü. S.*).

I abisekretär — Valter Pärtel-poeg, chem. (*Rotalia*).

II abisekretär — Elmar Gerber-son, agr. (*Org-matu*).

Laekur — Robert Tasso, jur. (*Livoika*).

Abilaekur — Georg Elmanovitš, jur. (*Fr! Ruthenia*).

Välis-toimkond.

Juhataja — Amanda Peri, phil. (*Filiae Patriae*).

Liikmed — Eugen Püss, med. (*E. Ü. S.*), Martha Palisoo, phil. (*E. N. Ü. S.*), August Kõll, jur. (*Ugala*), Hans Sehrwald, med. (*Estonia*). (Neist kaks esimest väljapoole Edustust).

Üliõpilasleht.

Vastutav (res. pea-) toimetaja — Erika Veidenbaum, phil. (*India*).
Liikmed — Jaan Ots, phil. (*Põhjala*), Meta Lugus, phil. (*Amicitia*).

Majandustoimkond.

Juhataja — Albert Marmor, jur. (*Veljesto*).

Liikmed — Albert Paabo, med. vet. (*Fr! Tartuensisi*), Aleksei Klemm, med. (*Vene Üliõp. Selts*).

Lugemislaua toimkond.

Juhataja — Eduard Kurema, phil. (*Raimla*).

Liikmed — Eduard Sild, rer. merc. (*Revelia*), Anatoli Dreving, chem. (*Fr! Acadeemica*).

Kehalise kasvatuse toimkond.

Juhataja — Evald Tikenberg, jur. (*Sakala*).

Liikmed — Robert Tasso, jur. (*Livoika*), Aime Kangro, phil. (*Filiae Patriae*).

Revisjoni toimkond.

Juhataja — Viktor Vassiljev, med. vet. (*Fr. Normannia*).

Liikmed — Valter Kornel, jur. (*Võrumaa Üli-kogu*), Artur Mühhausen, jur. (*Org-matu*).

Üldtoimkond.

Juhataja — Üliõpilaskonna Esimees.
Liikmed — Henn Sarv, agr. (*Uhendus*), Ilmar Rebane, jur. (*E. Ü. S.*), Otto Leesment, rer. merc. (*Fr! Estica*), Meta Lugus, phil. (*Amicitia*), David Pasternack, jur. (*Linuvia*), Arthur Mühhausen, jur. (*Org-matu*).

Akadeemilise Kohtu liikmeteks valitakse ksv! ksv! Evald Tikenberg, jur. (*Sakala*) ja Ilmar Rebane, jur. (*E. Ü. S.*).

Ksv! Karro teeb ettepaneku pikendada senise kirjastustoimkonna volitusi kuni järgmise Edustuse koosolekuni, mis ajaks juhatus esitaks lähema kava kirjastustoimkonna alaliseks muutmiseks.

Vastu ei olda.

3.

Läbirääkimiste all sõna ei võeta koosoleku lõpp 22.30.

X Edustuse 2. koosolek

22. IV 31 kl 22.45.

Koos 28 ksv!!

Juhatab ksv! Paalman, protokollib ksv! Laasi.

Päevakorras: 1. Protokoll, 2. Läbirääkimisi.

1.

Protokoll kinnitatakse.

2.

Ksv! Paalman teatab, et käesoleval semestril on ette näha 2–3 Edustuse koosolekut. Lähemast ülesandest on: kirjastustoimkonna valimine, tegevuskava, juhatusse dokudord, esifajate valimine CIE ja Soome-Ugri kongressidele ja rahaline eelarve pro 1932/33 a.

Koosoleku lõpp kl. 22.55.

Üliõpilasorganisatsioonid ja akadeemilised ühingud.

Saatke „Üliõpilaslehe“ avaldamiseks laiemaid ringkondi huvitavaid teateid ja kirjeldusi oma org-i elust ja tegevusest.

Õiendus.

„Üliõpilaslehest“ 1931 nr. 2/3 lk. 38 loen, et „Esimene tõuke Üliõpilaslehe asutamiseks andis arvatavasti Soome üliõpilaste häälekandja (Ylioppilaslehti). Nimetatud häälekandja esimene nr. ilmus 18. I 1913. a.“ jne.

Esimene tõuge on nähtavasti enam kui ühelt poolt tulnud. Niipalju kui asi minu — märtsis 1913 Eesti Üliõpil. Seltsile — tehtud ettepanekusse puutub, siis sain mõtte selleks 1912. a. suvel Bergen'is, kus mulle kätte puutus hiljuti ellu kutsutud Norra üliõpilaste leht „Minerva“.

Aupaklikult

O. Kallas.

Akadeemilisi teateid.

Ülikooli lõpetasid.

Rohuteaduse osakonnas: Helmi Freibach — mag. pharm. astmega.

Filosoofiateaduskonnas: Ida Ilisson — rahvaluule, Karl Leichter — filosoofia, Eva Müller — ajalugu ja Salme Soosaar — eesti keel.

Loomaarstiteaduskonnas: Dimitri Dubkovski.

G. Rāgo korraliseks professoriks.

Matemaatika-loodusteaduskonna erakorraline professor G. Rāgo on omal õppetoolil kinnitatud korraliseks professoriks.

Uus õppejõud.

Senine eradozent dr. E. Veinberg on kinnitatud erakorraliseks professoriks anatoomia õppetoolile.

Dr. E. Veinberg on sündinud 1896. a. Tallinnas. Õppis Tallinna Nikolai gümnaasiumis, mille 1916. a. kuldaurahaga lõpetas. Astus hiljem Tartu ülikooli arstiteaduskonda, mille kurse 1925. a. cum laude lõpetas. Oli lühemat aega närvikliiniku assistendiks. 1927—1929 viibis Rokefelleri stipendiaadina välismaal täiendamas. 1929. a. kaitses oma doktori-dissertatsiooni. Töötas viimasel ajal prof. Sommer'i järglasena anatoomia õppetoolil õppeülesande-täijjana.

Mag. Joh. Silvet,

uus inglise keele lektor, loeb ka majandusteaduse osakonna üliõpilastele inglise keele kirjavahetust (2 tundi nädalas) ja eksamineerib kevadmestri eksamisesseioonil samas aines.

Stipendiumid Helsingi Üliõpilaskonnalt.

Elmistest semestrite eeskujul on Helsingi Üliõpilaskonnalt määratud eelolevaks sligiseks kaks stipendiumi meie kaasvõitlejatele õppimiseks Helsingi ülikooli juures. Üliõpilaskonna juhatus poolt on otsustatud esitada stipendiumite saajaiks stud. phil. Jutta Inglit ja stud. phil. Linda Veiken.

Ülikooli valitsus kinnitas

drnd. med V. Savi — silmakliiniku vanemaks assistendiks, stud. med. Ilmar Vöhrmann — II haavakliiniku noorema assistendi k. t., agr. A. Steinberg — loomakasvatuse kabineti vanema assistendi k. t., Aleksander Määr — tegeliku zooloogia vanema assistendi k. t.

Mag. agr. August Miljan

kinnitati diplomijärgset edasiõppijaks taimakasvatuse alal üheks aastaks edasi.

Ülikooli 300. a. juubel.

Tuleval aastal möödub 300. a. sellest päevast, mil kuningas Gustav Adolf Nürnbergi lahingus Tartu ülikooli asutamiseaktile alla kirjutas.

Seda päeva on otsustatud pidulikkult mälestada. Ülikooli nõukogu on peatuma jäänud pidustuste aja suhtes asutamispäeva, s. o. 30. juuni juurde. Üldjoontes oleks pidustuste kava järgmine.

30. juunil 1932: a) jumalateenistus ülikooli kirikus, b) kell 11 resp. 12 aktus ülikooli aulas kutsutud võõrastele, õppejõududele ja üliõpilastele.

1. juulil 1932: a) ülikooli õppeasutiste vaatamine, b) ekskursioonid rühmade kaupa.

Selleks päevaks ilmub ülevaade ülikooli tegevuse kohta, eriti Eesti iseseisvuse ajal, prantsuse keeles, samuti antakse eriraamatuna välja üksikmaterjalide kogu, milles kajastuvad Tartu I rootsiaegse ülikooli õiguslikud kui ka majanduslikud alused.

Ülikooli juures töötab

rahvasteliidu vaimlise koostöö komisjoni Eesti rahvuslik osakond, mis ellu kutsuti 1929. a. ja mille esimeheks on rektor prof. J. Köpp, abiesimeheks prof. A. Piip, sekretäriks prof. P. Kogermann, ametiia liikmeiks prof. L. Puusepp ja prof. G. Suits, on otsustanud koostööd liikmeid järgmist kultuuriliste organisatsioonide esindajate hulgas: hr. G. Ney — Hariduse-sotsiaalministeeriumist, hr. F. Tuglas — Eesti Kirjanduse Seltsist, prof. J. Mark — Õpetatud Eesti Seltsist, dir. F. Leinbock — Eesti Rahva Muuseumist, mag. J. Semper — Pen-Klubist ja hr. H. Kompus — teatri- ja muusikategelaste liidust.

Uued maksumäärad ülikoolis.

Immatrikulatsiooni-maksu on otsustatud edaspidi võtta eesti kodanikelt 5 krooni (senine määr) ja välismaalasil 7½ kr. Praktiliste tööde maksudeks on määratud 1—5 krooni pro semester.

Königsbergi õppejõud Tartus.

Möödunud nädalal viibisid Tartus Königsbergi ülikooli professorid J. Bürgers, J. Paneth ja J. Nadler ja esinesid Tartu ülikooli juures loengutega.

Soome-Ugri keelte õppetool Pariisi ülikooli juurde.

Prantsuse senat on kinnitanud soome-ugri keelte ja kultuuri õppetooli krediidid, millega asutatakse vastav õppekoht Pariisi idakeelte instituudi juurde. Loodetakse, et Eesti ja Soome valitsused aitavad kaasa eesti ja soome keele lektoraahtide asutamiseks uue õppetooli juurde.

Üliõpilasorganisatsioonide aasta-päevi.

- 2. mail — korp! Rajala.
- 8. mail — korp! Harjola.
- 9. mail — korp! Fr. Estica.
- 19 mail — ENÜS. Ilmatar.

Ak. Anglo-Eesti Ühing ülikooli juures registreeritud.

Käesoleva semestri algul asutatud Ak. Anglo-Eesti ühing on ülikooli valitsuse poolt registreeritud. Hiljuti peeti esimene korraline koosolek, kus toimus juhatus valimine. Juhatusse pääsesid: esimees Ants Oras, abiesimees lekt. J. Silvet, peasekretär stud. A. Peri, abisekretärid stud. A. Tooman, N. Luiga ja V. Poissman ja laeur stud. H. Paalman.

Ülikooli muusikaõpetaja koht

on filosoofiateaduskonna poolt valitseks kuulutatud, arvates 1. juulist 1931. a.

Kohale kandideerijail tuleb vastavalt soovivaalduused ühes elulookirjelduse ja tegevuse andmeiega esitada teaduskonna dekanaati kuni 20. maini s. a.

Brüsseli arsfidapäeva

11. istungjärgule sõidab käesoleval aastal (20.—24. juuni) arstiteaduskonna esindajana prof. L. Puusepp

Teaduslikuks otstarbeks

olid kevadpühade vaheajaks välismaale komandeeritud prof. N. Maim ja eradots. dr. K. Lellep.

Ümbernimetus.

Praktiline poliitiline ökonomia seminar on ümber nimetatud tegelikude majandusteaduste seminariks.

Viini ülikooli lõpetanud.

Viini kaubandusliku ülikooli (Hochschule für Welthandel) lõpetasid eestlased Harry Lemberg (korp! Vironia liige) ja Harry Räämet — omandades kaubandusteadlaste diplomid.

«Organiseerumate Büro» märdi-maskeraadi lõppvaatus.

„Org-matute Büro“ kurikuulsa maskeraadi skandaalse järelkajana tõstis teatavasti endine Edustuse liige Tubarik majandustoimkonna juhataja vastu kriminaalsüüdistuse — ja nimelt morsiklaasi pärast! Tartu I jsk. rahukohtunik, kus hiljuti kaebust arutati, mõistis majandustoimkonna kev! Marmorid õigeks ja tunnistas Tubariku kriminaalsüüdistuse kuritahtlikuks.

Samuti oli Tubarik kaebuse tõstnud üliõpilasmaja portjee vastu — süüdistades teda laimamises. Ka selle protsessi kaotas Tubarik ja portjee mõisteti õigeks.

Üliõpilaskonna käsipalli esivõistlused.

Pärast pühade-vaheajaga jätkusid üliõpilaskonna käsipalli esivõistlused laupäeval 18. skp. Esimesena kohtasid võrkpalli eriklassis ÜS. Raimla ja ÜS. Liivika. Esimesel game'il oli tugev paremus Raimla'l, kes enast tagajärjega 15:4 täielikult maksmani. Teisel game'il peab aga Raimla kapituleeruma Liivika jõulisele mängule — 15:10 noteeritakse tagajärjena Liivika kasuks. Kolmandas otsustavas game'is võidab Raimla tasavägise mängu juures 15:15. Seega lõpptagajärg ÜS. Raimla võit 2:1.

Järgmisena seisid vastamisi korvpalli üldklassi finaalis korp! Rotalia ja EÜS. Algusest peale pääseb juhtima Rotalia, kuna EÜS-i pealevisked tugeva ebaõnnestumise all kannatavad. Poolaeg läheb Rotalia'le — tagajärjega 27:16, teisel poolajal õnnestub Rotalia'l veelgi vahet suurendada ja lõpptagajärjeks on Rotalia ülekaalus võit 45:27. Selle võiduga tuli korp! Rotalia meistriks korvpalli üldklassis.

Kolmandas mängus olid jällegi tules ÜS. Raimla ja ÜS. Liivika — sedapuhku korvpalli eriklassis. Esimesel poolajal võidab Raimla 15:7, teisel poolajal võtab aga Liivika järgi ja veidi enne lõppu näib juba Liivika võit kindel olevat. Lõppminuteil on aga Raimla õnnega edukas ja tagajärjega 29:23 läheb ka korvpalli eriklassi võit sedapuhku Raimla'le.

Pühapäeval 19. skp. kohtasid esimeses mängus võrkpalli eriklassis Eesti Üliõpilaste Selts ja ÜS. Liivika. EÜS-i väikese paremuse juures lähevad mõlemad game'id temale — 15:10 ja 15:11, üldtulemusena EÜS-i võit 2:0.

Järgmisena kohtavad samad organisatsioonid korvpalli eriklassis. Juba esimesel poolajal on EÜS. ülekaalus ja teine poolaeg toob Liivikale suure hävinemise. Lõpptagajärjeks märgitakse EÜS-i kasuks suur võit 61:28

Kolmanda mänguna toimus naiste võrkpalli eriklassi finaali. Mängisid organiseerumatud (kelle naiskonnas oli tervelt 5 kehakasvatuse instituudi üliõpilast) ja korp! Filiae Patriae. Algusest lõpuni oli mäng täielikult tasavägine ja pineva ja pikaleveniva heitluse järgi läks organiseerumatul korda meistriiitliit omandada — tagajärgedega 15:10, 14:16 ja 15:15.

Üliõpilaskonna käsipalli esivõistluste viimane mänguõhtu peeti 25. skp. Esimesena toimus võrkpalli eriklassi finaali, kus mängisid Eesti Üliõpilaste Selts ja ÜS. Raimla. Algusest peale areneb pinev heitlus —

kestes pinevana lõpuni. Esimene game noteeritakse EÜS-i võiduks 15:11; sama tagajärjega läheb teine game Raimla'le, kuigi EÜS alguses 7-me punktilise edu oli saavutanud. Kolmandas game'is suudab EÜS enast kokku võttes napilt võita tagajärjega 15:13. Selle võiduga tuli EÜS meistriks võrkpalli eriklassis — koosseisus A. Jakobson, A. Zimmerman, M. Raudsepp, E. Opman, A. Pehap ja H. Kallas.

Teisena toimus võrkpalli üldklassi finaali Eesti Üliõpilaste Seltsi ja korp! Sakala vahel. Esimesel game'il ei sobi Sakala kokumäng kuidagi ja tagajärg tuleb 15:4 EÜS-i eduks. Teisel game'il on aga väike paremus Sakala'l (15:11). Kolmas otsustav game läheb õige tasavägiselt, kuigi tagajärjena märgitakse 15:6 EÜS-i eduks — seega EÜS-i võit 2:1. Selle võiduga tuli EÜS meistriks võrkpalli üldklassis — koosseisus B. Neuhaus-Nurmiste, E. Roht, H. Riomar, I. Sauer, I. Riomar ja H. Tooming.

Viimases mängus kohtasid ÜS. Raimla ja Eesti Üliõpilaste Selts korvpalli eriklassi finaalis. Esimene poolaeg annab väikese paremuse EÜS-ile tagajärjega 18:14. Teise poolaja algul võtab Raimla järgi ja on pea kogu poolaja kestel juhtimisel. Lõpptagajärjeks kujuneb 26:24 Raimla kasuks. EÜS-i kaotuse põhjustasid parima mängija ksv! Jakobsoni vigadega väljalangemine ja mitte küllalt järjekindel vahekohtunike.

Selle võiduga tuli ÜS. Raimla meistriks korvpalli eriklassis — koosseisus A. Nigol, O. Iives, E. Arand, R. Luetoa ja E. Kurema (vahepeal mängisid kaasa reservidena ka K. Sule ja G. Sule).

Tänavuste esivõistluste seerias oli ette nähtud ka naiste võrkpalli üldklassis, kus mängima pidid korp! Filiae Patriae ja organiseerumatud. Nüüd on aga esimene teatanud, et loobub selles klassis võistlemast.

Üliõpilasvahetus Soome ja Eesti vahel.

Elmiste aastate eeskujul toimub ka tänava suvel üliõpilasvahetus Soome ja Eesti vahel. Vastavate kohtade hankimiseks Soome ksv!-jaile on välisloimekond suuremais ajalehis avaldanud üleskute. Rõõmustaval kombel on seni sellele üsna elavalt reageeritud ja kuna lõpptähtpäevani (15. mai) veel aega jääb, siis on loota, et Eestis soovitava hulgal soome kaasvõitlejaid korda läheb vastu võtta.

Teiselt poolt on ka käimas nende eesti kaasvõitlejate registreerimine, kes suvel soovivad Soomes viibida. Vastavate soovivaldustega on võimalus üliõpilaskonna välisloimekonna poole pöörata kuni 15. maini. Ülesandmise juures tuleb täita vastav blankett, mis saadaval välisloimekonnast. Seni on teatanud oma soovist Soome sõidu kavatsusest kümme korda kaasvõitlejat — loodetavasti kasvab see arv lundvalt.

Toimetusele saadetud

Looming nr. 4.

Ajaloolistele draamadega annab seekord A. Adson oma uue lisanduse: tema ilmuma hakanud vaatamängu 14. sajandist „Neli kuningat“ valgustab eestlaste iseseisvuspüüete esimesi tärkamisaegu. Metsanurga novell „Elu murrab sisse“ kujutab õpetajat, kes sisemuses võitlust peab kohusetundlikkuse ja elukire vahel, mida kehastavad kaks naist, P. Vallak aga jutustab seekord novellis „Sõnn rakmes“ laiskvorstist, kes elab oma väikesest pensionist ja kes tõmmatakse kohtukeerdudesse, kuni ta viimaks tõsisemalt rakkesse pannakse. Pääle luuletiste Visnapuult, Kärnerilt, Schützil, Adamsonilt sisaldab käesolev number rea artikleid. Nii tutvustab J. Barbarus belgia praeguse luulega, S. Kulakowski Noor-Poolaga, J. Silvet peatub äsja surnud inglise romaani kirjanikul A. Bennetil, kuna J. Semper artiklis „Elulähedusest ja vaimulähedusest“ viib meid aktuaalsemate kirjandusküsimuste valdkonda.

Olion nr. 4.

Sisuks muuseum: P. Krusten — Mina magades; E. Krusten — Unustatud nimi; Ed. Visnapuu — Isamaale; I. K. — Kitzberg ja Pöögile Male; Ed. Laaman — „Keskerakondade“ ülesandeid; E. Fischer — Mälestusi Zarskoje Selost; F. Karlson — Härmatis; F. Karlson — Kui olin Tallinna linnapea; Hendr. Adamson — Tuli valla; Rud. Lesta — Pealinna kroon; Reproduktioone Ch. Mazelin'ilt ja Ida Adamson'ilt; Marta Kuus — On põhjakaare all mu kodumaa; Irma Truupõid — Kohtamisele; J. Vahtra — Rännakuid Võrumaal; Joh. Villp — Eesti seismiline jaam ja maaväringud; Tenno Tiittanen — Kilde hili- sest kirjast Põhjala valgust linnast; Homo primigenius — Keti vaikivad vabahärrad; A. Lüüs — Eugeenika põhi- ja päevaküsimusi; J. Roos — Koollinoorsoo kirjanduslikust kasvatuses; Joh. Aavik — Uusi sõnu; Ed. Visnapuu — Muusika tungist; V. Mettus — Teatrikongressi puhul j. m. Hulk illustratsioonid.

Ilmub 13 korda aastas. Tellimise hind 3 kr. aastas, 1½ kr. semestris.

Vastutav toimetaja: Erich Siil. Tegevtoimetaja: Bertram Karro. Liikmed: Peeter Järve, Jaan Ots. Väljaandja: Tartu Üliõpilaskonna Edustus.

BERNARD SHAW: Tagasi Metuusala juurde.

Tõlkinud A. H. TAMMSAARE, 490 lk., hind 6 kr. 50 s., iluköites 7 kr.

Viis pilti inimkonna arengust: I — paradiisis, kus tegelastena Aadam, Eeva, madu, Kain; II — meie päevil, tegelasteks inglise end. peaministrid ja teadlased, kes otsivad ning leiavad igaühele kättesaadava vahendi, kuidas elada kuni 300 a. vanaks; III — a. 2170 p. Kr. Inglismaal, kus näeme 300-aastaste inimeste esimesi imesid; IV — a. 3000 p. Kr. on maailmas võim pikaajaliste käes, isegi Napoleon, kes uuesti tulnud sõdima, on nende vastu täiesti võimetu; V — a. 31920 p. Kr., mil inimesed on hoopis teised — 4-aastane laps areneb nii kaugele, nagu on jõudnud meie ajal 70—80-aastane; inimesed sünnivadki teisiti jne.

Sissejuhatuseks autori pikem vaidlus darvinistidega.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI KIRJASTUS, Tartu, Lai t. 35, tel. 6-01.

**Kogu akadeemiline pere ostab
moe-, pudu- ja pesukaubad**

ainult

VENN. LEPP'a ärist

**Tartus, Kaubahoovis nr 2, telef. nr 4-81 ja
Promenadi nr. 2, telef. 13-54,**

sest seal on alaliselt

**kõige suurem ja rikkalikum valik
uutest kevad- ja suvehooaja kaupadest.**

Hinnad võistluseta.

Üliõpilastele hinnaalandus.

A. JOSSET

Asutatud 1895. a.

TARTUS, KÜÜNI TÄNAV 4

PIDU-, TÄNAVA
JA SELTSKONNA

JALANÕUD

tuntud headuses.

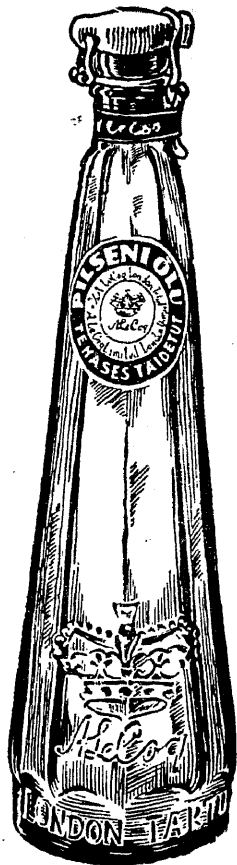
**„Üliõpilaslehe“
toimetus ja talitus**

**avatud teisip. ja laupäeval
kella 15—16.**

Üliõpilasmaja III kord.

**Saadaval 1914, 1915, 1916, 1920—1929,
aastakäigud ja üksiknumbreid.**

Vanemad aastakäigud 20% hinnaalandusega.

A.-s. A. LE COQ'i

London - Tartu

õllevabriku

õlu ja porter,

ning keedetud mõdu, limonad, sooda, selters —
tuntud headuses.

**KULLASEPA JA
GRAVEERIMISE TÖÖSTUS**

JOH. VILLMANN

**TARTUS, KÜÜTRI 2
(VASTU KINO ATHENAT).**

*

Valmistan kõiki sellesse alasse puutuvaid töid,
nagu: korporatsioonide vapid, seltsi märgid,
monogrammid, käekirjad, emailleerimise töid jne.

*

Töö korralik ja hinnad
- võimalikult odavad -

Kevadeks. Uudised.

Tedresan

üks kindel abinõu
tedretähtede, vinnide
ja nahaplekkide
kõrvaldamiseks. Selle
kreemi mõju seisab naha
pleekimises, kusjuures
nahk ei kestenda. Juba
mõni päev peale tarvita-
mist kaovad ebameeldivad plekid. Hind 80 s.
Tedresani tarvitamise vahel on soovitatav kreem

Regina Extra rasvaga

tarvitada, mis elustab nahka, andes temale
nooruslikku värskest ja õrna jume. Hind 50 s.

Uus!

Uus!

Omapärase, õrna ja kauakestva parfüümiga
Eau de Cologne ja lõhnaõli

Fleur d'Esthonie —

on saadaval

A.-s. Prov. Jul. Lill'i
rohukauplustes: RÜÜTII 10, Narva 6.

Hind 25 snt.

EESTI
RAHVUSRAHVAKOGU
AR